

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань енергетики

та житлово-комунальних послуг

15 січня 2025 року

Веде засідання голова Комітету ГЕРУС А.М.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перше питання щодо пенсійного та страхового забезпечення працівників вугільної галузі, які постраждали внаслідок нещасного випадку на виробництві, що викладені у проекті Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо формування комплексної та справедливої соціальної підтримки (виплат та послуг) для осіб, в яких обмежена працездатність, зокрема осіб з інвалідністю. Це законопроект 12209, автор – Кабінет Міністрів.

Друге питання. "Різне".

І в ході голосування ми заодно встановимо кворум, чи є у нас сьогодні кворум, чи у нас сьогодні... Ну, в будь-якому випадку у нас буде обговорення питання, чи це буде в режимі комітету, чи це буде в режимі просто, скажімо так, зустрічі і обговорення, залежить від того, чи є у нас кворум. Сподіваюсь, що він у нас буде.

Тому, якщо не має заперечень, давайте я перейду до того, щоб ми проголосували за порядок денний і заодно встановимо кворум.

Бондар Михайло Леонтійович. Бондар Михайло Леонтійович.

Волинець Михайло Якович.

Герус.

За порядок денний.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Підтримую оголошений порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Гриб – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович. Жупанин Андрій Вікторович.

Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, може, нагадайте, щоб приєдналися, є вже 14:30. Я спочатку думав на 15:00, а потім перенесли трошки раніше.

Іоффе – за.

Камельчук Юрій Олександрович. Камельчук Юрій Олександрович.

Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович. Кіт Андрій Богданович.

Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. Присутній та за порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

Кучеренко Олексій Юрійович.

Мороз Володимир Вікторович. Мороз Володимир Вікторович точно мав би бути.

Мулик Роман Миронович.

Нагорняк Сергій Володимирович.

Пивоваров Євген Павлович. Пивоваров Євген Павлович.

Далі у нас іде Семінський Олег Валерійович. У нас там було засідання фракції, ще вони, може, не прийшли. Семінський Олег Валерійович.

Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. Скороход – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход – за.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. За? Погано чути. Інна Романівна, за?

СОВСУН І.Р. За.

ЖУПАНИН А.В. Андрій Михайлович, Андрій Жупанин на зв'язку, на ваше прохання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За порядок денний?

ЖУПАНИН А.В. За порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За порядок денний.

КІТ А.Б. Кіт Андрій за порядок денний. Кіт Андрій за порядок денний.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Семінського відмітили?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кіт за порядок денний.

Семінський за порядок денний?

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За порядок денний, да. Семінський.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков – за.

Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

МОРОЗ В.В. Мороз – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович також за.

МОРОЗ В.В. Да, я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кворум у нас...

Бондар Михайло Леонтійович не з'явився?

Камельчук Юрій Олександрович.

Кісільов...

НАГОРНЯК С.В. Андрій Михайлович, Сергій Нагорняк з'явився.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За порядок денний?

НАГОРНЯК С.В. За порядок денний, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

Кісільов Ігор Петрович.

Красов Олексій Ігорович.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я тут. За порядок денний

ГОЛОВУЮЧИЙ. За порядок денний.

Мулик Роман Миронович.

І Пивоваров Євген Павлович.

19 – за. Кворум є. Тоді ми розпочинаємо засідання в режимі комітету, роботи засідання комітету.

У нас є питання, і були трошки такі страхи, побоювання десь в суспільстві, якісь страхи, можливо, виправдані, якісь, можливо, страхи перебільшені, можливо, є якісь міфи, тому дуже важлива комунікація і дуже важливо отримати запитання... задати запитання і отримати відповіді безпосередньо від людей, які займаються цими питаннями, які відповідальні за політику в цій сфері. Тому у нас сьогодні в гостях є Жолнович Оксана

Іванівна, міністр соціальної політики України. Дуже раді, що ви прийшли на наш комітет, хоч ми і не профільний для вас, тим не менше, цей законопроект ми з радістю обговоримо і взагалі ці нововведення, які плануються.

Чому у нас це питання піднялося? Не просто, що є там важливий законопроект, в залі голосується багато законопроектів, не всі ми розглядаємо у нас на комітеті, навіть якщо вони там складні і дискусійні. Але тут було багато питань від шахтарів, які працювали в складних умовах, мали проблеми, можливо, там з легенями, зі слухом бували проблеми, отримували втрату працездатності, отримували так званий регрес і далі побоюються, а що з цим буде, що далі, що їм чекати, що їм робити, які будуть наслідки, коли буде цей закон прийнятий, саме для них. І, безумовно, є так само і в металургійній сфері, в енергетичній сфері є, там, де працюють енергетики, теплоелектростанції, там теж може бути шкідлива робота. І загалом люди, які працюють в енергетиці, в житлово-комунальних послугах, на жаль, іноді стикаються теж з якоюсь частковою втратою працездатності.

Тому давайте, може, зробимо так. Я вам дам слово, щоб ви презентували загалом, і потім в режимі вже питання-відповіді ми будемо обговорювати конкретні деталі, конкретні елементи і отримувати відповідь вже на конкретні питання. Добре?

Тоді прошу, Оксана Іванівна, вам слово. Ось ваш персональний мікрофон. Включіть його, щоб чути було по відео. І тоді вам слово по цих змінах, які плануються.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Доброго дня, шановні колеги! Дякую за можливість виступити. Справді, наш законопроект є надзвичайно важливим. В чому його особливість? На що він спрямований?

Власне, коли... Ми всі розуміємо, що та хвиля обурення, невдоволення і все, що відбувається, пов'язане з діяльністю МСЕК, в багатьох випадках зумовлено якимись об'єктивними критеріями. І коли ми подивилися, а чому з

нашого боку, як ми можемо зменшити кількість незручностей для людей, як ми можемо вирівняти ті питання, які є, чому взагалі так багато людей в той чи інший спосіб, якщо відкидати там питання мобілізації, змушені заходити сьогодні в сферу інвалідності і отримання цих статусів. І чи всім воно потрібно, і чи потрібно нам дотягувати людей до статусу отримання інвалідності, щоби надавати їм як таку допомогу.

Власне, розклавши всю цю роботу і проаналізувавши її, ми побачили, що оплачуваний лікарняний ми людям виплачуємо всього 4 місяці. Що відбувається далі? Не знаю, перелом ноги в стегні – це точно більше ніж 4 місяці, лікування онкохвороби – точно більше ніж 4 місяці, і ми самі після 4 місяців штовхаємо людей отримувати тимчасову інвалідність, бо їм потрібно долікуватися.

Далі. Ми ж всі з вами підтримуємо євроінтеграційні вимоги. Коли ми почали дивитися, а як є за кордоном, коли робиться оцінка, тобто коли ми встановлюємо чи фіксуємо цей факт інвалідності, і як рекомендують нам міжнародні фахівці, і виявилось, що ми повинні спочатку вичерпати всі реабілітаційні можливості, тобто надати людині всю можливу підтримку, щоб вона відновилася, а потім вже фіксувати те, що неможливо відновити, і встановлювати справедливую компенсацію для поновлення її стану та функціонування. А ми робимо це посередині, тобто взагалі безглуздо. Ще триває етап реабілітації, ще триває етап поновлення функціонування людини, з людиною треба працювати. Ми її не забезпечили допоміжними засобами реабілітації, нічого, просто оцінюємо і фіксуємо стан посередині по суті лікування, що є нелогічним, бо потім людину заганяємо в систему, відчуття, що в неї є певні обмеження функціонування, вона вже отримала цей статус і далі провокуємо її подовжувати його в певний проміжок часу.

Тому перше, що ми зробили, якщо, не знаю, якщо можна, в мене є презентація така на один слайдик, коротка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В електронному вигляді теж є?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так, можна вивести на екран. Я можу її роздати для вас, щоб вам було зручніше, є роздрукована, будь ласка. Ми спеціально згрупували все в один такий папірчик, щоб не створювати для людей великої кількості документів.

Отже, ми почали з посилення гарантій у сфері тимчасової непрацездатності, а, отже, подовжуємо лікарняний, звісно, за висновком лікарів, коли це потрібно, до 14 місяців і оплачуємо його для наших людей, якщо їм потрібно лікуватися, реабілітуватися і відновлюватися.

Далі. Ми вже запровадили, що допоміжні засоби реабілітації, такі як крісла колісні, палиці, милиці, протипролежневі матраци, загалом більше ста позицій, в тому числі протези, ми забезпечуємо за висновком мультидисциплінарних команд без встановлення інвалідності. Тому що неважливо той статус, якщо людині це потрібно, ми повинні їй це забезпечити.

Аналогічно ми розробляємо систему соціальних послуг, які повинні забезпечити людині ще на етапі лікування. Наприклад, одинока мама, яка потрапляє в лікарню, зараз ніхто з нас не думає про те, а що відбувається з її дитиною, яка залишається сама вдома. Тобто ми реально комплексно підійшли до людини і почали дивитися, а що ми вже цій людині не забезпечуємо, і чи потрібно нам для всіх цих випадків якийсь статус, чи ми просто можемо своїми рішеннями за потреби шляхом обміну даними збільшити кількість необхідної підтримки для того, щоб людина мала можливість повноцінно відновитися, а не загаяти її у відповідну безвихідь і статуси. Тому перше, що ми робимо, це, власне, комплексна підтримка на етапі відновлення тимчасової непрацездатності.

Друге. Коли все ж таки, що би ми не робили, у людини залишається функціональні обмеження. Що далі відбувалося? Людина йшла на МСЕК. МСЕК – це тільки лікарі. Ми відкрили всі існуючі документи, по чому мали оцінювати людину, і також подивилися, як це є у світі. І побачили, що

комплексна оцінка, цей відхід від медичної моделі, як дуже багато міжнародних експертів говорять, і так само наших громадських організацій, вона, власне, полягає в тому, що за медичним критерієм, наприклад, людина може втратити функціонування, от видалення щитоподібної залози, але в соціальному форматі вона не буде мати ніяких обмежень і втрат, для неї все буде все зберігатися. Ми маємо велику кількість таких випадків, знову ж таки як прокурори, у яких була інвалідність, можливо, вона навіть була пов'язана з якимсь медичним діагнозом, але насправді вони працювали і просто, так би мовити, отримували собі ще додаткову надбавку до заробітної плати, бо просто так визначено, ще й за спеціальними параметрами. В цьому законі ми всі виплати по інвалідності робимо на єдиних засадах. Тобто якщо є людина з інвалідністю, то вона потребує підтримки функціонування незалежно від того, чи вона прокурор, чи звичайний громадянин. Тому оці всі спеціальні обрахунки, крім військових, ми прибираємо й уніфікуємо. Більше в нас таких, як льготні просто там надбавки, не буде.

Далі, ми подивилися, а що ж відбувається з людьми, які втратили працездатність. Тому що обов'язковий елемент чи один з елементів оцінки і сьогоdnішнього МСЕКУ, і сьогоdnішніх команд, які розпочали діяти в МОЗ, є не тільки оця фізична втрата функціонування, але й те, наскільки це впливає на працездатність людини. Бо ми ж покриваємо кожен ризик окремо. Якщо це дитина, то, наприклад, їй потрібне спеціальне навчання. Якщо це втрата функціонування, то щоб поновити, потрібен протез, а якщо втрата роботи, то потрібно або перенавчання, або компенсація втраченого заробітку.

Соціальна політика вся сама по собі, вона щось компенсує, вона не просто роздає благо, але завжди компенсує якусь втрату, і дуже важливо визначити цю втрату, правильно обрахувати і правильно компенсувати. Так-от сьогоdnішні пенсії по інвалідності, особливо для тих людей, які повністю втратили працездатність, на рівні 4 тисяч 300 гривень – це дуже низький рівень, це, по суті, справді ніяким чином не задовольняє їх реальних потреб. І для нас дуже важливо збільшити цей ресурс.

І тому ми в нашому законопроекті передбачили, що для тих людей, які втратили працездатність, не можуть працювати об'єктивно, ми повинні забезпечити гідне утримання і визначаємо їм виплату по інвалідності на рівні середньої заробітної плати по Україні для того, щоб забезпечити людині покриття всіх тих речей, які їй необхідні для її життя.

Далі, для тих людей, які втратили частково працездатність і потребують підтримки у працевлаштуванні, або зміни працевлаштування. Ми повністю виписали новий шлях, як це має відбуватися. Перше: якісна оцінка, якої сьогодні немає. Тому що лікарі не можуть опитати: які твої професійні здібності, яка твоя освіта, яка твоя професія. Є спеціально розроблені опитники в світі, які широко застосовуються.

Ми вже їх приносили на певні наради. Служба зайнятості ними займається, ми їх імплементуємо від Естонії. І вони набагато краще допомагають, власне, розібратися з потребою людини в працевлаштуванні. Бо сьогодні, що в нас відбувається? Наприклад, людина з вищою економічною освітою, яка потрапляє в службу зайнятості, її спрямовують бути манікюром чи там будь-ким, без абсолютного врахування того, хто вона є, який вже в неї досвід є, які в неї навички, які скіли, і не посилюють цього. Ми хочемо від цього відійти і зберігати можливості навички людини, і дати їй можливість ефективно відновлюватись, в тому числі через працездатність.

Тому для тих людей, які за висновком експертної оцінки з непрацездатності потребують підвищення кваліфікації, перекваліфікації і пошуку нової роботи, ми збільшуємо кількість часу, коли вона може отримувати допомогу по безробіттю разом з пошуком роботи суттєво, чого не було зараз. І максимальна виплата також підвищується до 16,8 тисяч гривень у такому випадку.

Далі, що надзвичайно важливо. Для тих, хто отримує... навіть не так, хто постраждав від нещасного випадку на виробництві і так само втрачає, повну втрачає працездатність, ми збільшуємо їм щомісячну, бо вони

отримують одноразову, яка розраховується від відсотків втрати працездатності, а також щомісячну страхову виплату. Ми збільшуємо щомісячну страхову виплату до 5 мінімальних заробітних плат. На сьогодні це буде 40 тисяч максимальний розмір. А так само передбачаємо додаткові виплати на соціальні послуги на такі, як спеціальний медичний догляд, постійний догляд, побутове соціальне обслуговування, щоб вони мали можливість закупувати додаткові послуги, що допомагають їм належним чином функціонувати.

Також ми випишуємо повністю новий шлях для військових. Сьогодні, як виявилось, вони 12 місяців можуть бути на грошовому забезпеченні, але не завжди вони за той період часу можуть відновити своє здоров'я, і воно буде не відповідати, тобто воно буде зменшувати по суті гарантію з іншими, яким ми сьогодні до 14 місяців забезпечуємо. Тому якщо людина демобілізувалася швидше, але потребує лікування, то ми такому військовому, хоч у нього немає страхового стажу, тим не менше зараховуємо його службу як умовний стаж і оплачуємо лікарняний на весь період часу, який йому потрібен для відновлення і лікування, проводимо йому також професійне опитування щодо його працездатності та напряму роботи, і на весь період часу, поки він буде шукати таку роботу, аж до року продовжуємо підтримувати його пошуки в роботі і працевлаштування. Бо для військових це надзвичайно важливо. При тому зберігаємо всі існуючі виплати, які сьогодні у нас є, і повна втрата його працездатності дорівнює покриття сто відсотків заробітку.

Ну, і наостанок хочу наголосити, що всі сьогоднішні гарантії, які встановлені для людей з інвалідністю, всі відповідні пенсії, всі індивідуальні програми реабілітації, всі ті документи, які дають їм можливість отримувати державну підтримку, зберігаються чинними і будуть назавжди, поки їх чинність існує, ніяким чином незмінені і гарантовані державою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Цікавіший розділ – це питання-відповіді, бо він жвавіший, інтерактивніший. Прошу, Кіт Андрій Богданович, перше запитання. І Волинець Михайло Якович, і Вікторія Олександрівна Гриб, і далі ви записуйтеся, хто ще хоче.

Прошу, Андрій Богданович.

КІТ А.Б. Оксана Іванівна, дякую за ґрунтовне пояснення законопроекту.

Просто в мене таке є пряме запитання, яке стосується інвалідів війни, саме військових, яких в нас, по суті, де-факто є твердо більше чим 200 тисяч. Чи цей законопроект не спрямований на те, щоби не надавати їм інвалідність, відповідно їхніх бойових, ну, бойових медичних відхилень, які вони мають? І відповідно чи не тягне воно за собою наслідки, які будуть передбачати те, що ці люди втратять інвалідність як додатковий засіб для існування?

Ви знаєте, що у нас дуже багато інвалідів є, ми їх оцінюємо більше, чим 200 тисяч таких, що просто втратили кінцівки, є ще іншого типу інваліди, і що це не є спосіб просто держави Україна уникнути відповідальності, а саме сплати по інвалідності саме цій категорії людей, це дуже важливо для мене.

І друге. Я хочу просто підкреслити інше питання, воно до того законопроекту не має значення, але воно... Ви були у мене на окрузі і ви були присутні, де є діти-сироти з Запоріжжя, які є у Львівській області. Я знаю, що у нас є теж програма гарна ЄС, яка говорить про те, що... європейського напрямку, яка говорить про те, що діти повинні бути у сім'ях. Але я вам доведу де-факто, що зараз відбувається, щоб ви просто розуміли. Бо це просто як приклад того, що часом наші думки правильні, вони зовсім не сходяться з реальністю, де 80 дітей Запоріжжя не мають... не існує зараз фінансування з Львівської ОДА, немає фінансування з Запорізької ОДА, і де-

факто діти перебувають на утриманні просто благодійників, і їх ніхто не усиновив. Оце є в мене конкретний приклад на окрузі, де ви були, де вся та теорія, яка говорить про те, що діти мають бути в сім'ях, не працює. Я вам чесно скажу, я займаюся тим, щоб діти мали що їсти. Не Міністерство соціальної політики, не ВЦА, бо там є, хто платитиме, чи Запорізька, чи Львівська, там спір іде, і де-факто є така історія. І от я... деколи ми наші добрі наміри, які ми маємо, вони зовсім не співпадають з реальністю, в якій ми живемо.

Стосовно цього вашого законопроекту, в мене єдине, що турбує дуже сильно, щоб не виявилось так, що потім держава Україна сказала, що у нас інвалідів війни немає. Це дуже серйозне для мене питання і воно є ключовим.

Дякую.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дякую за запитання.

Я навіть не знаю, наскільки для мене важливо зберегти всі гарантії, які сьогодні нашим захисникам належать. Тому що в кожного це персональна історія і в кожного з нас є людина, яка для нас близька.

Тому, перше, цей закон стосується цивільних. Він вносить зміни в Закон України про соціальне страхування. Я одразу, коли доповідала, говорила, що ми додали сюди військових і дорівняли їхній статус за рамками забезпечення їх тільки тоді, коли вони випадають з їхньої системи і немає кому підхопити. Разом з тим, страхування по інвалідності і виплата по інвалідності для цивільних – це один закон, а виплата по інвалідності внаслідок війни – це інший закон, який є абсолютно чинний, який ми ніяк не рухаємо, ми тільки збільшуємо відсоток покриття до сто відсотків заробітку. Навпаки, збільшуємо відсоток покриття. І готова опрацювати там посилення і збільшення гарантій в тих випадках, коли потрібно.

Але я зараз розумію з того, що ми обговорюємо з людьми з інвалідністю, ветеранами військовими, їх не стільки пенсія цікавить, скільки щоб їх бачили в суспільстві, щоб їх не закрили в квартирах, так, як, на жаль,

в нас сьогодні відбувається з тими людьми з інвалідністю, які є цивільними. Щоб вони мали пандуси, щоб вони мали доступ до роботи, щоб вони мали доступ до суспільства. І я думаю, що це наша задача всіх саме це зробити, зробити їх видимими, а не просто відкупитись від них якою б то не було допомогою. Тому тут якраз не суть в допомогах, а суть в цьому шляху, яким ми визначимо потребу кожної людини і допоможемо йому бути значимим в суспільстві після того, як ця інвалідність вже отримана. Це перше.

Друге. Те, що ви сказали по "Сонечку". Так, це проблема. Але дивіться, в чому проблема? Якраз проблема в децентралізації, в тому, що наші інтернати утримуються областями, громадами і оця релокація не має механізму підтримки з області в область. Це непередбачувана ситуація, це не новизна. Сімейні форми виховання до цієї ситуації як би не мають стосунку. Біда в тому, що Запорізька область, віддавши фізично цих дітей під опіку Львівщині нічого не зробила, щоб знайти для них батьків, а це маленькі діти. Але зараз завдяки тому, що ми створили державну службу у справах дітей, вони взяли цей кейс під свій контроль. І я вас запевняю, що за пів року ці діти маленькі знайдуть своїх батьків, і ми точно... Ми вже зробили аудит, звернулися з листом, що виявляється гроші з Запорізької області виділялися на простій наскільки це правомірно. І будемо з'ясовувати це по кроках, чому гроші йшли не дітям, а просто працівникам, які не виконували своїх обов'язків. Тому цей кейс ми розберемо. Я дякую за те, що опікуєтесь ними. Так, на жаль, через війну в нас є випадки проблемні з такими релокованими закладами. І це якраз доводить, що саме заклад і є проблемою, тому що релоковані прийомні родини не мають таких проблем, там гроші йдуть за дитиною. І тому, дійсно, треба максимально всіх перевести саме в такий формат, щоб ми не заклади фінансували, а дітей.

КІТ А.Б. Дивіться, якщо гроші ідуть за дитиною, так само як в нас є по НСЗУ йдуть за цим, то чому дитина як одиниця не може мати фіксовану суму за собою, яка утримується за рахунок і немає значення якого закладу? Це ж

прозора, зрозуміла абсолютно річ. Типу чому будинок сімейного типу, наприклад, має за дитиною гроші, а державний заклад не має, яка різниця?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Інша модель фінансування. Це ж установа, яка по кошторису фінансується, від дітей не залежить, тому ми і змінюємо це. Дивіться, ми це змінюємо. Зараз буде сімейна домівка запропонована.

КІТ А.Б. Так хай гроші ідуть за дитиною.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так, а область не дає гроші, це ж обласні гроші, мені треба весь бюджет змінювати.

КІТ А.Б. Дивіться, не можуть бути обласні гроші, те, що стосується дітей України. Їх насправді є тисячі, це не йде. В мене просто один конкретний випадок, їх є тисячі дітей релокованих і вони нікуди не дінуться, і за 3 дні ви ніяких батьків їм не знайдете, бо, зрозумійте правильно, ми ж шукаємо батьків для того, щоб не служити в армії, я називаю речі своїми іменами, просто так люблю.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Не так. Зовсім не так.

КІТ А.Б. Ми шукаємо ще батьків, щоб не служити в армії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, це не ми шукаємо, це батьки шукають дітей.

КІТ А.Б. Да, батьки шукають дітей для того, щоб не служити в армії.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Слухайте, там рік треба готуватися. За той час...

КІТ А.Б. В нас ще буде ще одна історія потім наступна, після війни, де ці батьки виявляться не батьками, а виявляться просто якби перехідними батьками, так, що може травмувати дітей. Тому що ми просто настільки пхаємо тих дітей, що, можливо, їх не треба пхати, як хто не хоче, то не треба йому дитину давати. І це є дуже серйозне питання. І тому я вважаю, що ми повинні передбачити механізм грошей за дитиною, тобто яка різниця, яка форма утримання дитини, в якому закладі. Важливо, що сума за дитиною повинна йти точно так само як іде сума за субвенцією по медицині, це те саме. І ми повинні це зробити.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Насправді воно так і передбачено, в державному бюджеті...

КІТ А.Б. Воно не працює. Дивіться...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Да, воно не працює. Я згоджуюсь, тому ми над цим працюємо.

КІТ А.Б. Люди добрі, дивіться, якщо діти не мають що їсти, дивіться, то добре, що є нормальні люди, да. Але це не державна політика, коли немає грошей два місяці на дітей, на те, щоб їх годувати. Люди добрі, ви жартуєте чи що?

КІТ А.Б. Давайте ми зробимо так, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, почекайте, почекайте.

КІТ А.Б. Добре, нема Кота, нема там ще одного, нема Геруса, нема Волинця, який там платить за це гроші, так. Це держава Україна, яка не

здатна заплатити за те, щоб люди, діти їли, просто банально. Люди добрі, це ж не є жарти. Це ми можемо гарні тут гасла говорити...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дивіться, це не держава України, у кожної держави є конкретні відповідальні.

КІТ А.Б. Ні-ні, дивіться...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто за це відповідальний? Це керівник...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Обласна адміністрація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обласна і ВЦА?

КІТ А.Б. Ні, дивіться, Запорізька, Львівська, яка різниця, є Міністерство соціальної політики. Я просто за що говорю, що має бути механізм...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так давайте просто міністерство у кожній громаді все робити замість людей...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, почекайте...

КІТ А.Б. Дивіться, громада не може...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте по черзі.

КІТ А.Б. Дивіться, громада не може платити гроші, яких вона не має. Ви дуже легко все даєте на громади, є громади, які просто фізично не мають грошей. Є Запорізька громада...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, давайте розберемося, тут на громади чи на область і обласну адміністрацію?

КІТ А.Б. Я не про це говорю, я вважаю, що кожна дитина-сирота в Україні повинна мати фіксовану державну субвенцію, яка йде за нею, за прізвищем, оце, що я хочу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. З цим всі згодні, але треба зміни в бюджет.

КІТ А.Б. Не важливо, в якій вона області і де вона знаходиться, і не важливо, який чиновник мені розкажує, що вона буде мати батьків. Тобто бо то є все теорія чиновника, потім завтра не буде, я вже пройшов багато чиновників, чиновника завтра не буде, а розповідь залишається. Тому я хочу, щоб за кожною дитиною-сиротою в Україні йшла державна субвенція. Це не Запорізької чи Львівської, чи там Херсонської області, а... Розумієте, що я хочу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. З того, що я почув, що Оксана Іванівна згодна з вашою ідеєю...

КІТ А.Б. Так, я розумію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ваша ідея є якби слушною і виглядає логічно, і приклад медицини теж пояснює нам цю ідею, і для цього потрібні зміни в державний бюджет. Самостійно...

ЖОЛНОВИЧ О.І. В Бюджетний кодекс... *(Не чути)* обласний бюджет всі підняти на національний рівень і розподіляти ...

КІТ А.Б. Так, так.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, вас не чути, бо виключений мікрофон, а у нас є люди, які онлайн.

Тому тут, якщо у нас спільно буде, давайте напишемо лист разом з вашим листом, ви напишіть візу, що ви підтримуєте, і ми це напишемо, що мають бути зміни в Бюджетний кодекс та зміни в бюджет.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Я це підтримую. Але це складна дискусія, бо це робота з тим, щоб забрати гроші з обласних бюджетів. Я можу єдине, що їх змушувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, я лише хочу констатувати, що якщо, наприклад, допустимо, до того пані Жолнович Оксана Іванівна була не за, а зараз вона раптом стала за і щиро захотіла це зробити, вона самостійно цього не зможе, це виходить за рамки повноважень окремого міністра соціальної політики.

КІТ А.Б. Я розумію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому тут нам треба спільно сформувавши цю от позицію.

КІТ А.Б. Дякую. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А так, ідея виглядає як би логічною. І я не думаю, що там супервеликі гроші, до речі...

_____. Великі гроші.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, в масштабах як би всієї держави на харчування дітям, думаю, що такі гроші можуть знайтися, це не повинно бути прямо невирішуємою проблемою.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку. Дуже раді вас бачити в нас, але з включеним мікрофоном тоді чують нас онлайн.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Михайло Волинець, голова Конфедерації вільних профспілок України і як народний депутат нашого комітету.

Андрію Михайловичу, дякую вам, що наш непрофільний комітет сьогодні взявся розглянути резонансно важливе питання соціального спрямування по законопроекті 12209. Законопроект з красивою назвою. Я зараз розпочну з кінця, як і ви, Оксано Іванівно, пані міністерко.

Ви нам сьогодні презентували зовсім інший зміст відносно законопроекту, ніж той, який ми в парламенті прийняли в першому читанні. На основі прийнятого законопроекту в першому читанні ми розробили наші правки, подали, тепер вони випали, тому що під красивою назвою під цим номером ми маємо зовсім інший зміст законопроекту. Якщо хтось, і скоріше всього, що так і буде, звернеться до Конституційного Суду, цей закон злетить, втратиться час, і люди ще двічі постраждають.

Тепер наступне. Якщо ми говоримо про шахтарів, ну наприклад, вугільників, я так зрозумів, хоча є шахтарі з видобутку уранової руди, марганцю, цирконію, різних кольорових металів і так далі, я думаю, що ми також про них говоримо. Я думаю, що ми говоримо про металургів, що ми говоримо про працівників сільського господарства, всіх, хто працювали в

шкідливих небезпечних умовах, втратили здоров'я і отримали інвалідність і право на пенсію по інвалідності, і право на отримання регресу.

В Німеччині, наприклад, при реструктуризації вугільної промисловості, якщо людина два тижні в місяць попрацювала у вугільній галузі і не хотіла соціалізуватися, не хотіла перенавчатись, їй пропонували перейти на регрес, і такий регрес надавався, держава йшла на те. А у нас в умовах війни намагаються забрати те, що є. Я приведу приклади.

Ну, наприклад, пропонується законопроектом, очевидно, це може бути прийнято, що застрахована особа має вибрати: або право отримати пенсію по інвалідності, або регрес. Це перше. Ну як це так? Це порушення статті 22 Конституції, тобто отримується так, що Конституція в нас не працює.

Тепер наступне. Ви говорили про те, що люди з інвалідністю мають знайти собі роботу, а якщо не знайдуть роботи, мають на 3 місяці стати на облік, не більше ніж 3 місяці, в службу зайнятості, або вони мають перенавчатись і так далі. Чи закладені гроші на такі заходи? Це перше. І скільки цей хаос буде продовжуватись? Чому людей з інвалідністю в сільській місцевості, де ніякої роботи нема і не буде, як ці люди будуть працевлаштовані? І у вашій презентації ми навіть і цього не почули. Ви бачите, скільки моментів?

Тепер сьогодні в парламенті був прийнятий ще один резонансний законопроект, вже як Закон за основу, Президент підпише, він буде як Закон, 5344 з красивою назвою. І в нас складається враження, що представники Міністерства соціальної політики та профільного соціального комітету Верховної Ради намагаються з'їсти слона по частинах. Тобто відібрати пільги у людей, які втратили працездатність і здоров'я, і з віком ще більше будуть втрачати, відібрати в них пільги, чи то регрес, чи то пенсійні виплати у зв'язку з інвалідністю. А цим законопроектом, який сьогодні прийняли, передбачено повністю вдарити по громадських об'єднаннях людей з інвалідністю, лишити їх реально всіх прав і підмінити їх, як це й в іншому

законопроекті 12178, який розробляло Міністерство охорони здоров'я, підмінити їх іншими, громадськістю, як там сказано.

Громадськість – це можуть бути ті, хто опікуються котами, собаками, любителі пива, і вони будуть зручні для Міністерства соціальної політики, для Міністерства охорони праці, для всіх. Цими людьми підмінять при погодженні всіх різних питань і неврегульованих. І це порушення 198 Конвенції Організації Об'єднаних Націй.

Я прошу звернути на це увагу. Сподіваюсь, що законопроект у парламенті 12209 не пройде, що депутати все ж таки поцікавляться або з ними буде проведена відповідна робота, щоб вони вникли у цю проблему, або будуть відповідати. Це підставляє владу, це підставляє самого Президента, який хотів кращого вирішення питання, видаючи Указ про ліквідацію МСЕКів. А получилось так, що, виконуючи рішення РНБО, і виконуючи згідно з указом Президента, вийшло так, що дискредитується Верховна Рада, дискредитується вся вертикаль влади, депутати Верховної Ради – члени соціального комітету. Міністерство соціальної політики не справляється з цією ситуацією, і воно так виглядає, нібито цинічний, поверховий підхід.

І з урахуванням того, що розробляло Міністерство охорони здоров'я, і прийнятий вже закон, там хаос величезний, як люди оці оцінюючі комісії будуть проходити, і багато іншого; і, по суті, передбачено, що люди рекомендованим листом мають з'явитися чи у Вінницю, чи в Київ і пройти комісію. Якщо цього листа вони не побачили, то це їхні проблеми, з них буде знята ця інвалідність. Злітає I, II, III група по інвалідності і пропонуються зовсім інші критерії: повна втрата працездатності, неповна втрата працездатності. Ясності тут немає.

Я прошу дослухатись до пропозицій Офісу Президента, до тих нарад, які проводяться під керівництвом заступника Керівника Офісу Президента Ірини Верещук, яка говорить: не поспішаємо, давайте до лютого

доопрацюємо. І ми, депутати, готові підтримати таку позицію: доопрацювати і не забути про цих людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми і не поспішаємо, обговорюємо тут. І думаю, що раніше лютого воно... до лютого точно воно буде обговорюватися.

Ми перед комітетом домовлялися, що ми спокійно вислуховуємо спочатку аргументацію, а потім формуємо позицію. Я бачу, у вас вже така позиція є. Питання у вас, я не знаю, чи були, чи не були питання...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Давайте я прокоментую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо є, то прокоментуйте, будь ласка.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. У цьому змісті у мене окремо сформоване на кожне моє питання, яке я пояснював, ну, проблему, і запитання. Я не стану забирати час у колег, хочу, щоб колеги говорили. Але по змісту зрозуміло, про що я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, що ви маєте на увазі.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. ... ці застереження.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Я дуже коротко. Ви праві, є законопроект до першого читання. І ми, справді, в робочій групі дуже активна робота відбувається щодо покращення його до другого читання. Всі процедури дотримані і робоча група створена, і стаття 118...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 116-а.

ЖОЛНОВИЧ О.І. 116-а, перепрошую, 116-а проголосована, яка дозволяє нам в рамках регламентних процедур додавати ті блоки, які необхідні, щоби покращувати соціальний захист різних категорій.

І в такій спосіб саме на робочій групі спільно з Міністерством ветеранів ми доопрацювали оцей блок по військових. Його не було в першому читанні, але зараз він з'явився, він суттєво розширює гарантії і права для наших людей. Туди ж ми додали і соціальні послуги, які ми постановою Кабінету Міністрів забезпечуємо, виносимо їх на рівень закону, щоби закріпити більше гарантій для тих людей, що постраждали від нещасних випадків на виробництві. Там же ми збільшили і верхні рівні забезпечення, там же ми і збільшили до року, я вже вам сказала, можливість отримувати допомогу по безробіттю в тих випадках, коли людині потрібно знайти роботу. І зрозуміло, що, якщо такої роботи немає, то людину треба підтримувати і є різні види підтримки. Але давайте запитаємо самих людей, чи людина хоче просто бути виключена: тобі роботи немає. Це від держави як від нас реально погана відповідь. Ми маємо забезпечити людині можливість бути економічно зайнятою і незалежною. І тут нам справді всім треба попрацювати, включно з Міністерством економіки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оксана Іванівна, дивіться, ще одне питання...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Для того, щоби це забезпечити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, почекайте. Ви говорили скільки хотіли.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніхто вас... Почекайте, почекайте. Ніхто вас не перебивав. Давайте дамо право прокоментувати, а потім після завершення дамо додаткові запитання.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Тому ми, власне, справді працюємо, і навіть те, що вже було сказано показує, наскільки багато ми доопрацювали до другого читання гарантій, рівнів захисту і норм, які будуть імплементовані в законопроект, щоби він був максимально якісним для захисту наших громадян.

Тільки хочу сказати щодо вибору страхової виплати та пенсії по інвалідності. Зверніть увагу, це одне ЄСВ, один єдиний соціальний внесок, і так виглядає... Якщо можна, я вас дуже прошу, трохи незручно.

Це один єдиний соціальний внесок, і зовсім, ну, дуже складно обґрунтовувати навіть для нас, чому за одним соціальним внеском сплачуються однотипні. Людина постраждала, отримала травму, отримала відсоток втрати працездатності, який сьогодні визначається, відповідно до відсотка втрати працездатності ми платимо, якщо він невисокий, просто відбувся нещасний випадок, є разова допомога, і якщо є втрата працездатності, платиться щомісячна грошова допомога. І на того ж накладається за тим же відсотком втрати працездатності пенсія. Та простіше збільшити і об'єднати. Для чого людині двічі проходити визначення? Вона пройшла комісію нещасного випадку на виробництві, зафіксували відсоток втрати її працездатності, зазначили страхову виплату у зв'язку з тим випадком, від якого вона постраждала, і здійснюється виплата. Ми просто спрощуємо, а не задвоюємо і зменшуємо, дублюємо оці види видатків, і відповідно про це дискутуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Олександрівна, можу вас попросити задля гендерної рівності, ви будете головуючою на 5 хвилин, а я маю відповісти на телефонний дзвінок. Добре?

Веде засідання голова підкомітету з питань енергетичної безпеки

ГРИБ В.О.

ГОЛОВУЮЧА. Я скористаюся можливістю, Олександр, тому що я була третя.

Оксано Іванівно, ми дякуємо вам у першу чергу за те, що ви до нас прийшли і пояснили, що ви хочете зробити в цьому законопроекті. І ви знаєте, те, як воно звучить, воно начебто звучить, що, так, потрібні зміни, ми всі це дуже добре розуміємо. Але коли ми розмовляємо з людьми, які вже є інваліди, які вже є регресники, то ми чуємо стільки, просто я не знаю, не те, що вони не задоволені, вони просто шоковані як люди, які отримали тяжкі якісь наслідки на роботі, що в них забирають навіть те, що є.

І я з вами погоджуюся на сто відсотків, що ми всі не задоволені МСЕК. А я з вами погоджуюся на сто відсотків, що ми всі не задоволені тим, як зараз держава Україна, і це держава, це не просто обласні адміністрації чи ще хтось, а як ми поведимося з тими інвалідами. Давайте так, поки що не інвалідами, а особами... Ні, я поки що не говорю про осіб навіть з інвалідністю. Але про наших військових, які повернулися зараз, були демобілізовані, тому що вони отримали тяжкі поранення, які на сьогоднішній день виплати вони отримують. Тобто необхідно вносити зміни, тут можна погодитися. Але давайте ми не будемо чіпати тих людей, і до речі, я дуже вам вдячна за те, що ви сказали, що ті, хто вже отримав інвалідність, не будуть заново проходити всі ці кола ада, по-іншому я не назву, тому що отримати інвалідність зараз у нашій державі практично неможливо те, як відбувається зараз у МСЕК. Я думаю, що всі з цим стикалися.

_____ . Тільки за гроші.

ГОЛОВУЮЧА. Тільки за гроші, абсолютно вірно.

Тому, що я хочу запропонувати. Все рівно в законопроекті в цьому вигляді, в якому він зараз є, є недоліки. Давайте ми все ж таки, не зараз, тому що всі ті деталі не можемо розглянути, ми прийдемо до вас і ми надамо

конкретно, які зміни ми хочемо в цьому законопроекті. Якщо ви погоджуєтесь, то тоді ми про це домовляємось. Там повинні бути, можливо, не тільки народні депутати, а також представники профспілок. *(Шум у залі)*

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Пані Вікторія, пані міністерка, дивіться, у 35 статті законопроекту передбачено, що при прийнятті Закону, повторюю номер, 12209, страхові виплати вже будуть припинятися, не дивлячись на те, що люди... інвалідність у них залишається, тобто достроково страхові виплати будуть... А ви говорите зовсім інше.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Михайле Яковичу.

Я саме про це і говорю, що ми прийдемо і якраз от такі моменти ми запропонуємо прибрати з цього законопроекту.

Зараз слово надаю пану Сергію Козирю.

КОЗИР С.В. Дякую, пані Вікторіє.

Доброго дня, Оксана Іванівна. Дійсно, я підтверджую ті слова і Михайла Яковича, і пані Вікторії, дійсно, в такому вигляді, в якому зараз є законопроект, я точно не буду голосувати і всіх буду агітувати проти, тому що він особисто мене стосується, моїх батьків і тих людей, з якими я працював 15 років у шахті. Питання в тому...

Для прикладу. На те, що там посилався Михайло Якович, там статтю 10 доповнити абзацом такого змісту... тобто соціальне страхування, пенсія виплачується за умови відмови від отримання щомісячної страхової виплати. Тобто ми розуміємо, є регрес, є пенсія. Людина працює згідно нашого законодавства, щоб дійти до рівня пенсії, 60-65 років. У зв'язку з інвалідністю, з постійною втратою вона цей статус вже набула, вона не може працювати. А виплата регресу – це для того, щоб вона підтримувала свій організм, щоб він хоч якнайменше міг працювати. Як ви казали на своєму прикладі, без щитовидки або без селезінки людина візуально здорова, але що

їй потрібно для того, щоб вона була візуально здорова? Приймати ліки, приймати... Тоді давайте пропишемо, щоб у них зарплата була 30 відсотків вища, ніж у звичайного також, щоб не платити їй ці виплати соціальні. Це справедливо?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Абсолютно справедливо.

КОЗИР С.В. Справедливо.

Друге питання. Ви казали, що ми хочемо зробити комплексу оцінку цих спеціалістів, які будуть оцінювати, не тільки медичні, все інше. По-перше, ми переходимо до того, що Кабмін повинен визначити якийсь орган, який цим повинен... а він повинен десь на ProZorro закупити цю послугу і наймати експертів. Експерти у сфері оцінки функціонування можуть бути фахівцями з вищою освітою, що здобули ступінь магістра медичного спрямування. Знову виходимо на медичну. Так ви кажете, ми не йдемо до медицини, виходимо від совка, але знову ідемо до медицини.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Ми забрали слово "медичну". Ми дивилися, хто...

КОЗИР С.В. Ні, не забрали, я читаю закон, закон.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Ні-ні, в другому читанні зараз...

КОЗИР С.В. Так а я читаю, що це...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Коли працюємо над... коли ми зараз працюємо над таблицею змін, то слово "медичне спрямування"... Що малось на увазі? Треба було написати в сфері охорони здоров'я, тому що, наприклад, соціальні працівники – це теж працівники в сфері охорони здоров'я. І тут мались на увазі фахівці з гігієни праці, ті, які сьогодні визначають нормування праці, ті,

які сьогодні визначають умови праці, ті, які можуть над цим працювати. Ми удосконалимо цю термінологію з точки зору фахівців.

КОЗИР С.В. Оксана Іванівна, дивіться, я ж все розумію. По-перше, підтримую те, що сказала пані Вікторія, що потрібно врахувати всі ці зауваження. Є зауваження... я не читаю навіть зауваження підкомітету, тут їх просто гвоздь на гвозде, їх дуже важко перебити, тому що я знаходжу одне, читаю в законі – воно повністю підтримується.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дивіться, тому ми працюємо...

КОЗИР С.В. Давайте я закінчу. Тобто питання, яке... Нам потрібно боротися з МСЕКами, які корумповані. Я можу вам розцінки розказати, скільки бере Павлоградська лікарня № 4 за травму на виробництві. Скільки страхова виплата одноразова? Будь ласочка, принеси, а ще два рази ти повинен наболіти. Можу прізвища лікарів назвати, можливо, зараз з 19-го року вони трохи змінились, тобто воно все працює, нічого не змінилось і зараз ми поміняємо прізвища, все інше залишиться. Тобто, умовно, у нас створена купа правоохоронних органів, так нехай вони цим займаються. Ми ж спускаємося до мишей, а не бачимо, що твориться наверху. Тобто тут же питання... Ці умови створили ж не працівники вугільної галузі, я просто ...*(Не чути)* Їх створили лікарі, МСЕК і все інше. Тому давайте там, умовно, як в суді, нехай рандомно визначають лікаря, який там приїжджає зі Львова в Павлоград, його потрібно... Він знає, що він тут не живе, він провів обстеження і поїхав. Тобто якщо ми хочемо боротися з МСЕКами і корупцією, то це повинна бути якась боротьба, а не просто імітація.

Дякую.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Абсолютно я згодна.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Сергію.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Тому і цифрове рішення. Я просто мушу сказати, що ми одразу вже сьогодні з МОЗ будемо автоматично обмінюватися даними. Далі, впровадження МКФ (Міжнародної кваліфікації функціонування) як первинних даних просто унеможливить фальсифікацію. Тому що, можливо, в шахтах справді це майже неможливо, але дуже багато в регіонах ідуть просто здорові люди, купують собі цю інвалідність, щоб не працювати, навіть з таких невеликих сіл, а це розмиває дохід.

ГОЛОВУЮЧА. Ні, ну прокурорів в нас інвалідів дуже багато, це я зрозуміла.

ЖОЛНОВИЧ О.І. І от оце, ви розумієте...

_____. І що сталося? Скільки зменшилося, на два чоловіки?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Чекайте, перевірка триває, всі справи вилучені, я за це не відповідаю. Якби я могла це перевіряти. Ми просто віддали всі документи. Наше завдання на майбутнє, по-перше, те, що ви сказали, щоб люди уникали того жаху.

От як зараз відбувається? Лікар зібрав необхідний пакет документів, потім навіть до тих військових, передано це на ВЛК, ті самі лікарі перевірили, зібрали пакет документів, підтвердили, що в людини є порушення, передали на ЛКК (лікарсько-консультаційна комісія). Та сама комісія. Ще дозбирають документи і після цього передали на МСЕК. Чотири рази передають одні і ті самі документи.

Ми хочемо від того відійти. Всі, як уряд хочемо відійти. Я не кажу, що наші кроки всі одразу ідеальні. Тому що ми створюємо нову систему, яка у

нас не функціонувала. Ми мусимо зробити крок один, крок два, крок три і по ходу їх покращувати, і тут ми відкриті до взаємодії.

Тому я вам, дійсно, дякую. Давайте попрацюємо, зробимо таблицю до другого читання, врахуємо ті важливі зауваження, які мають бути враховані, і будемо рухатися далі. Але також будемо пам'ятати, що якщо ми хочемо, хто дійсно втратив функціонування і не може працювати, забезпечити гідну, велику допомогу, то ми повинні розуміти, а де ми її беремо.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Оксана Іванівна, ви нас агітуєте, дивіться, таблиця до другого читання зроблена...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Та ні, як вона може бути зроблена, як ми ще тільки... комісія має декілька разів засідати, у нас ще робоча група триває.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Ми маємо вже таблицю на ... *(Не чути)* сторінок, ми її маємо, так? 200... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Ні, вона вже є, це абсолютно правильно Михайло Якович говорить. Тому ми дуже вас будемо просити подивитися, і щоб ми прийшли до того, щоб ще можна було щось зробити.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Кажуть мої помічники, зібрали, дали на ознайомлення, щоб не... *(Не чути)* з першого читання, і доопрацьовуємо.

ГЕРУС А.М. Секундочку, поки мене не було, була хороший модератор Вікторія Олександрівна, об'єктивна, незаангажована, об'єктивна, виважена, так?

ГОЛОВУЮЧА. Як завжди, Андрій Михайлович. У вас ще питання є?
(Загальна дискусія)

ГЕРУС А.М. Про європейський ринок електроенергії, я зрозумів.

ГОЛОВУЮЧА. Якщо можна, Андрій Михайлович, Сергій зараз підсумує те, що...

КОЗИР С.В. Да, я почитав ваш закон, подивився, я не побачив, можливо, прогавив: також звернути увагу, дуже важко людям... По-перше, термін переатестації тих людей, які отримали інвалідність, умовно, людина втратила ногу. Поки їй там не виповниться, пенсійного віку вона не досягне, вона кожні два роки буде приходити, брати... І лікарі беруть, вибачте, лінієчку і міряють: цікаво, нога не віросла? Ну, це ж просто...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дивіться, справді абсурд та система, яка є. А знаєте, чому? Я ж теж почала з цим розбиратися. Тому що ставлять інвалідність не за втратою ноги, а за діагнозом. Наприклад, цукровий діабет, який має динаміку, і міряють знову ж таки цукровий діабет. Ну, це недоліки тої системи, яка є, її точно треба змінювати. І нам точно треба виходити на інші критерії, на інші показники. Є незворотні зміни. Втрата ноги – незворотна зміна, ми фіксуємо назавжди це і кажемо людині, що ти повинен мати протез, якісний, функціональний, назавжди. Даємо цю довідку, і ніколи її вже не переглядаємо, бо, ви праві, нога не відросте. І те, що поновилося, і може поновитися, поновлюється; те, що не поновлюється, забезпечується і компенсується. Це наш підхід.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Дозвольте ще одне питання. Люди, які...

Веде засідання голова Комітету ГЕРУС А.М.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Якович, почекайте, є колеги, які ще не задали жодного запитання. Все-таки ми хочемо, щоб Олександр Миколайович теж задав запитання.

Прошу, вам слово.

ЮРЧЕНКО О.М. Дякую.

Друзі, всі сто відсотків розуміють, що цю систему треба реформувати, і добре, що є таке бажання реформувати. Але я підтримав би Вікторію Олександрівну в тому, щоб ми свої напрацювання, які ми бачимо, все-таки принесли і з вами, пані, вирішили це.

Але я хотів би ще зазначити про одну, ще одну тривожну річ, яку ми сьогодні чули. Андрій Богданович зазначав, що іде всиновлення дітей маловідповідальними людьми, аморальними людьми, наприклад, які є ухилянтами. Чому так відбувається, що ухилянтам дають дітей, а не тим, хто захищає державу і показує, що в скрутний час навпаки, тобто це ж люди, які навпаки показують безвідповідальність до держави, то як ми можемо на них покладати виховання дітей, якими ці діти виростуть в сім'ях їх?

Дякую.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Не будемо так голосно говорити про такі речі. Перше: сьогодні для усиновлення або будь-якої сімейної форми виховання документи на навчання, а там складний етап відбору, може подати тільки людина, яка має всі оновлені дані в ТЦК. Без оновлених даних ніхто документи не прийме. Тому, це перше, ми з настанням військового часу і розумінням, щоб не було таких закидів, впровадили цю норму.

Друге. Сама процедура усиновлення триває більше ніж рік. Я не знаю, як так можна ухилятися більше ніж рік, подавши, офіційно задекларувавши дані в ТЦК і до органів, які здійснюють відбір, і щоб тебе ніякий... не знайшли, якщо тебе там потребують.

Третє. Від навчання триває до трьох місяців, у тому числі за участі психологів. Зараз ми працюємо над тим, щоб були незалежні, в тому числі автоматизовані цифровані психологічні тести, які би набагато більш достовірно, ніж просто фахівець визначали психологічно можливості людини бути усиновлювачем чи батьком-вихователем. Плюс там дуже серйозні критерії і по майну, і по інших напрямках, коли ти можеш отримати дитину.

І останнє. Навчання, відбір психолога, рекомендації служби у справах дітей – купа перевірок, плюс кінцеве рішення ухвалює суд з повноцінним судовим процесом. Це дуже не проста досить тривала процедура. І ми побачили, що рівень саме усиновлення 900 дітей в цьому році, 950 було в позаминулому до війни і 900 було перед війною, не змінилася статистика. Так є такі побоювання, окремі роздувають, але, насправді практика цього не підтверджує. Тому що процедура настільки складна і така довга, що це не найкращий спосіб ухилитися. Ось.

ГРИБ В.О. *(Не чути)*

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так. Тому ми її цифруємо, щоб там знову ж таки не було маніпуляцій. Але, разом з тим, повірте, не можемо і за місяць дітей віддавати, бо, як правильно сказав пан Андрій, це дуже чутливе питання, дитину беруть на все життя, і тут треба якісну перевірку всіх і всього. Ми над цим працюємо зараз з ЮНІСЕФ, будемо мати повну нову систему "Діти", де імплементуємо багато цифрових ресурсів.

З чим найбільше маніпуляцій відбувається? Такі діти, як про "Сонечко" він говорив, вони, умовно, загубилися. Бо справи всі паперові і вони знаходяться у Запорізькій ОДА, а діти фізично у Львівській ОДА. І щоб людині з цією справою познайомитись, в Запоріжжя треба поїхати. Зараз ми вперше займаємося, до того часу ніхто про це не дбав, я повністю це ліквідую, причому маю колосальний тиск, і ви знаєте, який. Всі ці справи заводимо на центральний рівень, всі ці справи цифруємо, робимо кабінет

у синовлювача, щоб діти на сайті не висіли з їх персональними даними. Визначаємо нові огляди медичні всюди. Тому що дітям поприписували діагнози, тому що їх затримують спеціально в тих закладах, ті заклади не зацікавлені їх віддати. Це величезна... Але вибачте, так, я не буду про це говорити. Вибачте, це не те.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Було питання, відповідно є відповідь.

Давайте ще я задав питання, я питань ще сьогодні не задавав. Якщо можна, я задам питання. У мене буде дуже простими словами питання, щоб його було максимально просто зрозуміти, і ви по ньому мені, будь ласка, теж простими словами, якщо можна, дайте відповідь.

Дивіться, є ситуація. Є шахтар, йому 40 років, у нього є часткова втрата працездатності, в нього є на сьогоднішній день III група інвалідності і він отримує регрес. І йому 40 років. Є шахтар, йому 50 років, у нього часткова втрата працездатності, отримує регрес і в нього III група. І є шахтар, йому 70 років, часткова втрата працездатності, отримує регресні, в нього є III група. Я наскільки розумію зараз система така, що ти отримуєш пенсію одну з двох: або по втраті працездатності, або по досягненню віку. Умовно кажучи, нехай це буде 8 тисяч гривень, нехай це буде, умовно, 8 тисяч гривень.

І друге, що вони отримують – це регрес. Регрес нехай буде...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Це називається щомісячні страхова виплата.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Простими словами ...

(Загальна дискусія)

Стоп, стоп. Почекайте, почекайте. Я питав шахтарів, вони кажуть: регрес, регрес, регрес. Вони це розуміють як регрес. Ми маємо говорити однією мовою. Якщо вони так це розуміють, а вони все-таки бенефіціари закону, то ми маємо говорити так, щоб вони це зрозуміли.

Допустимо цей регрес складає, це не точна цифра, 10 тисяч гривень. І сумарно в нього 8 плюс 10 – це 18 тисяч гривень в місяць ідуть виплати. Що поміняється для такого шахтаря, якому 40 років, після прийняття закону, чи нічого? Що поміняється для такого шахтаря, якому 50 років? І що поміняється для такого шахтаря, якому 70 років? Якщо можна по кожній категорії дайте відповідь, якщо вони нас дивляться або в записі подивляться, у нас, до речі, відеотрансляція в ютубі йде. Вони відкрили, подивилися і від пані міністра в них є пояснення. Вони підставили свій вік, прослухали...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрій Михайлович, дозвольте я доповню ваше запитання. Дуже важливо, щоб відразу дали відповідь. Дозвольте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо коротенько і спокійно.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Дивіться, я доповню ваше запитання. Якщо людина, відпрацювавши в шкідливих або досягнувши віку, або пішла на пенсію в 45-50 років у зв'язку з шкідливими умовами...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Якович, секундочку. Михайло Якович...

ВОЛИНЕЦЬ М.В. І ця людина не отримує пенсії по інвалідності, а за віком...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Добре, добре я доповню. Я зрозуміла.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Чи вона не втратить пенсію за віком або регресні?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Ні, ні в якому разі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, дивіться, всього тоді буде чотири питання. Перше – шахтарю 40 років, як я описував. Друге – шахтарю 50 років. Третє – шахтарю 70 років. І четверте, Михайло Якович, спеціальна пенсія, чи вона її не втратить.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Отже, всі люди, яким призначено чи в 40, чи в 50, чи в 70...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, почекайте.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Давайте по черзі. Добре. 70 років. Давайте я знизу почну. 70 років – це людина пенсійного віку. В такому випадку, навіть якщо інвалідність була призначена строкова, при досягненні пенсійного віку вона трансформується в безстрокову, вона має право вибрати пенсію чи то по інвалідності, чи за віком, яку обере, таку буде отримувати, нічого не змінюється.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Плюс регрес.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Плюс регрес, так. Регрес взагалі не змінюється.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нічого не міняється.

_____ . Не втратить регрес.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Ні, не втратить, ні пенсію не втратить.

Ваше питання. 45 років – спеціальна пенсія. Має право на спеціальну пенсію. Вибрав її як спеціальну пенсію за...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стоп, стоп, стоп. Дивіться, давайте структуровано йти: 70, 50, 40.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Те саме і для...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не те саме. 50 років далі.

ЖОЛНОВИЧ О.І. 50 років. Отримає пенсію по інвалідності, отримає регрес. Якщо йому пенсія призначена безстроково, нічого не втратить, допоки пенсія призначена безстроково. Аналогічно, як і людина 40 років.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, а в 50 років, в шахтаря 50 років, в якого є часткова втрата працездатності, є III група інвалідності і отримує регрес, у нього пенсія призначена зазвичай безстроково чи на якийсь період?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Залежно від того, що написано в його висновку МСЕК. Тут ми нічого не змінюємо. Якщо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але я, наскільки знаю, що найчастіше там, що кожна 2 роки треба приходити і оновлювати свої... Так чи ні?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дивіться...

_____ . Там залежить від того, що каже комісія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Допустимо, що комісія сказала, що кожні 2 роки треба оновлювати.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Значить, якщо комісія сказала, що кожні 2 роки треба оновлювати... Але, дивіться, це не оновлювати, це означає...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перевірятися.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Що в даному випадку в цієї людини несуттєві втрати функціонування, які та комісія МСЕК фіксує як непостійні, що передбачає, що, наприклад, за 2 роки вона може там не мати цієї інвалідності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вилікуватися.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так. Або її стан може покращитися. Наприклад, там, як в мене далекозорість, то мій зір зараз покращився, на жаль, чи не на жаль, насправді, на щастя. Тому безстрокова інвалідність – нічого не змінюється, строкова інвалідність та сама як би в нього і було, тому що він би через 2 роки просто теж пішов і підтверджував свій статус інвалідності, є чи нема, залежно... Може там бути, до речі, погіршення, може бути II група, може, навпаки, стати більш хворою людина.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, в нього нічого не міняється, в нього от є і зараз, коли він піде, він піде, пройде по тій самій процедурі. В більшості випадків там він отримає ту саму групу, III групу інвалідності і для нього нічого не міняється. Я ж так розумію, що...

_____. *(Не чути)*

ЖОЛНОВИЧ О.І. З цим є зміни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З цим є зміни, тому я і запитую.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Якщо в межах цього року, то нічого не змінюється, якщо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. В межах якого року, 25-го?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Сам законопроект вступає в силу з липня місяця 26-го року. Тому ми можемо говорити про якісь зміни для людей аж з липня місяця 26-го року. До того періоду часу вони все проходять так, як МСЕК, тільки в лікарнях. От і все, ніякі процедури інші до них не застосовуються. З 26-го року розмежують його функціонування, додадуть ще оцінку втрати працездатності.

Але ми зараз доопрацьовуємо такий формат, щоб зберегти їм механізм. Наприклад, якщо травма була отримана в результаті нещасного випадку на виробництві і нічого не змінюється, як ви кажете, з точки зору інвалідності та шкоди, щоб зберігати не новий функціонал, оцінку працездатності, змінювати підхід як для всіх людей, а за його вибором, наприклад, якщо він хоче зберегти існуючий формат визначення інвалідності, існуючий формат підтримки. Бо може таке бути, що в людини буде погіршений стан здоров'я і йому треба буде визначити більшу групу підтримки. Тоді для цього буде визначена інша група підтримки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, ще раз, по 70 років це зрозуміло, нічого не міняється, по 50 років щось міняється, значить, з липня 26-го року.

ЖОЛНОВИЧ О.І. З 26-го року він буде проходити оцінювання працездатності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку. Зазвичай у них, в шахтарів, найбільші професійні захворювання це легені, це слух, ще щось, опорно-руховий. Ні-ні, це не одноразова травма, а це те, що накопичилося за багато років. Такий випадок ми розглядаємо. Слух, легені, так. І зараз є часткова втрата

працездатності, є III група, і він з липня 2026 року приходить знову, і що далі? Третьої групи уже не буде існувати, відповідно III...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Ні, чому не буде? Буде існувати.

_____. *(Не чути)*

ЖОЛНОВИЧ О.І. Вона... Ні-ні, почекайте, I група...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я чув, що III група відміняється.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Нічого не відміняємо. Сьогодні в законодавстві...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Ви щось змінили чи що?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, почекайте.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Там I, II, III група відміняється.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Де відміняється?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, Михайло Якович, по-перше, без мікрофону погано чують. По-друге, давайте, скажіть, будь ласка.

ЖОЛНОВИЧ О.І. I, II і III група як така, як була, так залишається, тому що це медичний критерій, він і сьогодні є. Якщо ви відкриєте ІПР, розшифрую – індивідуальну програму реабілітації або висновок МСЕК, який він описує, то він складається з двох частин і сьогодні з двох частин. Перша – встановлення фізичної втрати функціонування...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, нас не цікавить сьогодні. Скажіть, будь ласка, в 2026 році...

ЖОЛНОВИЧ. О.І. Так я хочу сказати, що воно буде те саме, дозвольте пояснити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для шахтаря 50 років буде вся та сама процедура, яка є сьогодні?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Сьогодні процедура... Дозвольте домовити. Сьогодні лікарі визначають втрату функціонування, наприклад, ступіть пошкодження легень і визначають першу, другу, чи третю групу втрати функціонування, а потім ще встановлюють відсоток втрати працездатності від того. Так от ми просто розділяємо суб'єктів, які будуть встановлювати I чи II групу, перевірять легені, і окремих фахівець встановить відсоток втрати працездатності. Змінюється тільки суб'єкт, який буде додатково введений і навчений спеціально і буде в тій же лікарні, куди звернеться людина, або за його вибором вдома пройде це оцінювання, і воно буде так само інтегроване.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А який сенс, що одній й ті самі легені на одну й ту саму хворобу досліджують два різних спеціалісти?

ЖОЛНОВИЧ О.І. А тому що суть не в хворобі, суть взагалі не в хворобі. Дивіться, коли я намагалася вам пояснити, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, який сенс, що два різних спеціалісти?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Давайте так, тому що в одному випадку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну це мають бути лікарі, очевидно, і хворобу встановлювати, і відсоток має встановити лікар.

ЖОЛНОВИЧ О.І. А що ми хочемо людині компенсувати? Ми ж компенсуємо, коли людина щось втратила, ми їй щось компенсуємо. Втратила щитовидку – компенсуємо гормонне лікування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не сильно. В мене із щитовидкою проблеми, там щось нічого не компенсують. Ну, я не жаліюся, все нормально.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Ну ті, що їм визначають замісну терапію. Так само, як і жіночі органи, втратила, є замісна гормональна терапія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Втратила ногу, забезпечуємо ДЗР, тобто забезпечуємо фізичне функціонування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Лікарі визначають фізичне функціонування. Але в результаті хвороби змінюється ще й можливість заробляти собі на життя. І соціальна складова, визначаючи відсоток втрати працездатності, працює з цією другою складовою. Тобто я ж не втручаюся...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто це не лікар визначає відсоток втрати...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Не лікар визначає втрату, тому що це медико-соціальна експертна комісія. І те, що там не було соціальної складової, фахівця, який би міг попрацювати з роботою і з тим втратив ти ту

працездатність, чи не втратив, як втратив і як тобі її компенсувати, у нас цього не було, вона просто формально підтягувалася до лікарів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А як, от є захворювання легень, там якесь там забруднення чи щось таке, чи слух там, як... ну, лікар визначив, він там, дивиться, він бачить, наскільки легені забруднені чи не забруднені. А як соціальний працівник може визначити відсоток втрати працездатності по цих легенях?

ЖОЛНОВИЧ О.І. А воно вплинуло на працездатність чи не вплинуло? От об'єктивно вплинуло чи ні?

_____. В першу чергу це твоя професія. Тобто якщо ти, наприклад, друкуєш, а в тебе немає ноги, а ти друкуєш, нога не впливає на твою працездатність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозумів. Добре. Тобто повертаємося до шахтаря 50 років.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дивіться, шахтар в 50 років не матиме змоги працювати в шахті, тому що він буде задихатися від фіброзу легень, воно буде встановлено. Значить, його треба перевести на якусь іншу роботу на повітрі для того, щоб забезпечити йому... Я не лікар, я зараз, мені здається, придумую трохи, але скоріш за все так воно і є. Йому треба забезпечити тоді перенавчання, перекваліфікацію і іншу заробітну плату, і доплату до тієї зарплати, яку він мав раніше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто сьогодні у нього є часткова втрата працездатності, у нього є III група, він по втраті працездатності отримує

пенсію і отримує регрес. Після реформи він буде переведений з пенсії просто на іншу роботу, чи як?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Давайте ми розведемо. Тому, бачите, коли все в групі так скомкано, незрозуміло, хто за що компенсує. За нещасний випадок на виробництві ми компенсуємо разову страхову виплату. І те, що ви називаєте регрес, щомісячна страхова виплата.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію, чому у нас складний діалог. Ви говорите ми з тієї сторони. Ви подивіться на все з людини... Деяку термінологію викиньте сильно складну і подивіться на все з точки зору шахтаря. Не дай бог... Ви голова профспілки?

_____ . (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте. Зі сторони шахтаря. От є шахтар, він так сьогодні живе. Він отримав III групу інвалідності, часткову втрату працездатності і регрес. Хто йому що платить, йому там до лампочки, воно йому приходить на одну карточку, на один рахунок. Що для нього зміниться з його точки зору, скажіть. Він зараз кожні 2 роки їздить в лікарню, і там йому підтверджують, або не підтверджують, або підтверджують. Допустимо, йому останній раз підтвердили.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Визначить відсоток втрати працездатності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що для нього зміниться по новій процедурі? Йому треба буде так само кожні 2 роки їздити, і так само йому будуть підтверджувати. Якщо далі в нього є те забруднення легень, то в нього буде часткова втрата працездатності...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Давайте ми зараз домовимося...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрій Михайлович, він має ще на роботу піти. Якщо не піде на роботу, не буде працевлаштований, або не стане на облік служби зайнятості, або не піде на перенавчання, то йому не буде виплачуватися ця пенсія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку. Я хочу, щоб Оксана Іванівна...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Насправді в нас є статистика...

_____. Можна я скажу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не можна, поки що не можна. Я надам вам слово.

ЖОЛНОВИЧ О.І. ...таких людей, які мають строкову групу інвалідності, всього 6 тисяч зі 157 тисяч людей, які є в нашій системі сьогодні і які отримують відповідні страхові виплати, переважна більшість з них отримує їх безстроково включно з пенсіями безстроково.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто з безстроковими то все зрозуміло, тому я про це не питаю.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Або в них взагалі немає ніякої інвалідності, вона не встановлена і сьогодні, очевидно, встановлена не буде, то вони отримають просто, отримали одноразову допомогу і отримають оцей щомісячний регрес. І воно для них...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. І це тут вже закладена несправедливість: розділили, одних так, інших...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Не розділили. Тому я і хочу... Ладно, добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо є безстрокова, то нічого не міняється.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Для тих 6 тисяч строкових ми можемо їх або запустити по новій схемі, або можемо тут домовитися, що, наприклад, якщо їм підтверджують таку саму інвалідність, ми зберігаємо їм ті самі гарантії, які вони мали сьогодні. І якщо, наприклад, ви на це згоджуєтесь, то ми це запишемо як правку і на тому питанні закриваємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що це могло б зняти якусь напругу серед шахтарів.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Давайте так і домовляємося.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Того що я, наскільки знаю, що є часто ситуації, коли це строкова, вони ходять перепідтверджують і потім наступного разу там, якщо в них воно...

ЖОЛНОВИЧ О.І. От за умови перепідтвердження просто зберігається...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрій Михайлович, я говорив, не почули. Людина, біженець з Донецької області, знаходиться у Полтавській області, йому в Донецьку область пошлють лист, якого він не буде бачити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку. Почекайте.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. І з нього знімуть інвалідність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку. І останнє, що я питаю: шахтар 40 років. Для нього все так само, як і шахтар 50. І це, і це непенсійний вік ще.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Навіть якщо в нього є підземний стаж, все одно це буде непенсійний вік і там, і там.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Це тільки якщо він має право на пенсійний вік і оформить пенсію, то тоді він піде по пенсії як пенсійний вік, там все питання знову ж таки закривається, пенсії за віком ми не рухаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів. Тобто для 40 і 50 воно діє однаково.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Однаково.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

І тепер те, що питаю Михайло Якович.

ЖОЛНОВИЧ О.І. То воно прирівнюється до тієї, що 70 років, бо та людина вже має пенсію, і мені неважливо, чи це загальна пенсія, чи спеціальна пенсія, вона пенсія і вона виплачується, вона довічна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Зрозуміло. Теж нічого не міняється, 70 років. І тепер, чи треба буде їздити в Донецьку область, щоб щось підтверджувати?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Ні, звісно. Тому що у нас всі внутрішньо переміщені особи, вони десь зареєстровані, у нього, очевидно, є довідка як внутрішньо переміщеної особи. Я не знаю, як спрямовують, бо це лікарі, це МСЕК спрямовує на переогляд, якщо там потрібен цей переогляд, але у мене є вся необхідна інформація про місце проживання.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Знаєте, що вони, більшість не зареєстровані як внутрішньо переміщені особи з різних причин.

ЖОЛНОВИЧ О.І. А чого вони ховаються?

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Я не готовий зараз відповідати, треба ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Секунду. Ні-ні, секундочку. Якщо вони зареєстровані, то вони отримують по новій адресі, якщо вони не зареєстровані, то будуть отримувати кудись в Донецькій області.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Я знаю, треба МОЗ запитувати куди. Тоді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Їм десь треба зареєструватися, бо куди ж тоді слати?

ЖОЛНОВИЧ О.І. У нас публічно в засобах масової інформації...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна через газету "Огонек" їх запрошувати, чи як там.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Оголошується про те, що людина, в якій закінчився строк переогляду, це ж стосується тих, у яких станом на 1 січня закінчився строк переогляду. Тобто вони розуміють, що у нього буде тут порожньо,

нічого немає, немає вже групи інвалідності, а він хоче далі її отримувати. Якщо він хоче далі її отримати, він повинен з'явитися і пройти переогляд.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Дивіться, в проєкті написано, що строк переогляду буде від моменту прийняття закону, не дивлячись на те, що в людини за терміном ще інвалідність ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, почекайте, почекайте.

ГРИБ В.О. Будемо пропонувати це змінити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, секундочку.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дивіться, сьогодні є постанова Кабінету Міністрів, яка вже передбачила, це ж мозівський закон, це ж не наш закон, ми тільки говоримо про тих, які... закінчиться їх інвалідність в липні місяці 26-го року, тоді вони переходять за новими. У нас же закон набирає сили з липня місяця 26-го року... *(Не чути)*

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Правильно сказали, що інвалідність залишається, а виплати будуть припинені достроково з моменту прийняття закону.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Ні-ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, почекайте, почекайте, секунду, давайте ми не будемо ...*(Не чути)*

Михайло Якович, сформулюйте запитання спокійно. Ні, ви його не перебивайте, а тоді Оксана Іванівна говорить і її ніхто не перебиває.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрій Михайлович, дякую за вашу коректність, що ви модеруєте ясно, і нам так легше.

Дивіться, передбачено таким чином, що з моменту прийняття закону виплати будуть припинятися, не дивлячись на те, що інвалідність, термін інвалідності за людиною залишається. Це не врегульовано зараз у проекті закону. На даний момент...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Тоді точно чітко врегулюємо, що ніякі виплати з моменту закону...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Але дивіться, що буде. Зараз сюди підтягнули військових, хоча вони й не застраховані особи, і їм нібито це все сподобалось, підв'язали в цей законопроект. Якщо Конституційний Суд чи інші органи судові визнають цей закон недійсним, нелегітимним, влетять і військові, і всі інші ті, які втратили працездатність.

_____. *(Не чути)*

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Чекає, чекай. Ну, як інші, вона сказала, що сюди... вони не застраховані особи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона – це Оксана Іванівна. Оксана Іванівна.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Пані міністерка, да, Оксана Іванівна. Вибачте, відреагував на колегу.

Тому тут закладені різні протиріччя, що будуть неприємності для самих військових, які будуть отримувати інвалідність...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можуть бути в разі Конституційного Суду рішення.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Так, а вони зараз військові вірять, їх переконали, там Андрій Білецький підтримав. Андрій Білецький зараз зайнятий іншим – захистом рубежів України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей, ясно. Тепер вам, будь ласка, дайте...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Не розумію, чому Конституційний Суд має щось визначати неконституційним – раз.

Друге. Якщо немає чіткості в "Перехідних положеннях" щодо збереження всіх раніше призначених виплат, точно доопрацюємо, точно збережемо, бо ми це написали як гарантію. Відповідно все всім, хто було призначення... ви мені дасте це *(Не чути)*

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Оксана Іванівна, щоб цього не трапилось, послухайте мене. Треба його відкликати і в тому *(Не чути)*, в якому ви зараз презентували. От вона презентувала зовсім інше, ніж *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Якович, ні, ні, ні, так у нас дискусія... Я так більше не буду тоді міністрів запрошувати. Коли ви говорили, я попросив Оксану Іванівну, що, будь ласка, помовчіть, поки говорить Михайло Якович. Коли говорить Оксана Іванівна, у вас репліка на репліку і ви її перебиваєте. Так погано є. Так до нас більше не будуть приходити, бо будуть розуміти, що в нас балаган, а не взаємоповага під час дискусії.

Я зафіксував. До речі, це було рішення комітету, здається першого читання, що не допускається пониження соціальних стандартів... є у висновку комітету. Далі, ніякі виплати не припиняються. Це одна правка, яку ми зафіксували. Відповідно з моменту вступу закону в силу ніякі виплати не припиняються.

Друге. Правка про 6 тисяч осіб...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Яка залишає їм існуючий механізм.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яка залишає... Це також я записав.

Тепер далі... Ви закінчили відповідь Михайлу Яковичу, чи ще щось?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дивіться, цим законом вносяться зміни до базових законів: до Закону України про соціальний захист осіб, що отримали інвалідність внаслідок війни, і там свій процес, який ми там прописуємо; вносяться зміни до Закону України про соціальний захист. Це різні закони. Далі... *(Шум у залі)* Так, загальнообов'язкове соціальне страхування. І в кожному з них будуть свої зміни, які будуть визначати абсолютно різні механізми.

Навіть якщо припускаємо, Конституційний Суд розглядає цей закон і якусь із норм визнає неконституційною, припускаємо, то це ніколи в житті не тягне до неконституційності всього закону. Тому що, наприклад, а в зв'язку з чим збільшення тривалості лікарняного Конституційному Суду визнавати неконституційним? А в зв'язку з чим норму і так далі?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хочу доповнити...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Тому це трошки маніпуляція, не треба так говорити. Плюс я не можу це відкликати, бо є Регламент, те, що проголосовано в першому читанні, мені вже не належить як міністру, воно належить Верховній Раді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оксано Іванівно, а чи правильно я вас розумів, що ризику визнання закону неконституційним і... Ну, неконституційним це і є нелегітимним. Вони мізерні і прямують до нуля?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ризики визнання окремих норм, вони теж достатньо низькі, бо ми Конституцію тут цим законом ніби не порушуємо, і більше того...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так, ми зберігаємо чинний обсяг гарантій, як він є, і тому ми не можемо нічого...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І більше того, я знаю, коли було по НКРЕКП рішення Конституційного Суду, вони дали пів року, сказали, що ця норма неконституційна, і, будь ласка, до там 1 січня чи 1 липня наступного року виправити це, і ми це і зробили.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Абсолютно так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щоб не було правового вакууму так званого.

Дивіться, оскільки ми якраз говоримо зараз про шахтарів, то прошу голову шахтарської профспілки, скажіть, будь ласка, тільки...

_____ . Зимін Андрій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зимін Андрій.

ГРИБ В.О. Андрію Михайловичу, я дуже швидко.

Хочу подякувати вам, Оксані Іванівні, за конструктивну співпрацю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як мінімум, ми зафіксували дві правки.

ГРИБ В.О. Абсолютно вірно. Ми подамо ці правки і будемо тоді на зв'язку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми листом направимо, щоб комітетські зробили.

ГРИБ В.О. На комітет, щоб вони прийняли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як комітетські.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Вони порушують зараз, щоб ви знали, зараз міністерство і Комітет соціальної політики порушують весь порядок. Вони вносять комітетські правки протизаконно і тому спотворили весь зміст. І це не відповідає тому, що депутати в першому читанні прийняли, і тут виникає колізія. Тому я застерігаю, що можуть виникнути великі проблеми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, почули. Нам треба, щоби оці дві правки, про які ми говорили, щоб вони були додані і направлений відповідний лист.

Прошу, пан Зимін. Як вас звати, Зимін?

ЗИМІН А.О. Андрій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій. По батькові?

ЗИМІН А.О. Олександрович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Олександрович. Прошу.

ЗИМІН А.О. Дякую.

Ну, перш за все я хочу подякувати, подякувати за те, що запросили, за те, що можу висловити свою позицію.

По-друге, хочу подякувати за активну позицію комітету і за прийняття закону, ініціаторам законопроекту, проголосували 12220, це дуже важливий закон. Дуже вдячні і всім депутатам, які проголосували, підтримали і, зокрема, вам, Андрій Михайлович, за активну позицію.

Що стосується цього закону. Ну, по-перше, я хотів би висловитись, от ви сказали, 8 тисяч, ставили запитання. Ну, там багато буде або-або. Чому?

Ну, наприклад, якщо людина, шахтар, працює в забої безпосередньо, основна професія, тобто ГРОЗ або прохідник, то в нього згідно Закону з шахтарської праці 20 років підземного стажу. Тобто якщо людина в 18 років пішла працювати на шахту, то теоретично і такі випадки є, багато, в 38 років вона може стати пенсіонером. Плюс ви сказали 10 тисяч вона отримує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зразу уточню. І тоді для неї нічого не поміняється, бо вона вже є пенсіонером.

ЗИМІН А.О. В 50 років може прийти і може в 38 прийти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми ж розбирали 40 і 50.

ЗИМІН А.О. Тобто вона йде на пенсію, людина приймає рішення, або не йде на пенсію, продовжує працювати.

Що стосується 10 тисяч, ви кажете, що людина отримувала заробітну плату, і до 18. Я умовно, я по цим цифрам і кажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте. Ви не прив'язуйтеся до цифри, я просто назвав якусь цифру.

ЗИМІН А.О. Тобто якщо 8 тисяч він отримує регрес, то...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, 8 тисяч пенсія, плюс 10 регрес.

ЗИМІН А.О. Совершенно правильно. Якщо він отримує 8 тисяч, то якщо у нього ІІІ група, це 50 відсотків від середньої заробітної плати. Тобто його основна була заробітна плата середня складала 16 тисяч гривень. 16 тисяч. Оскільки він регрес отримує, його переводять на більш легшу роботу в будь-якому випадку. По факту може там хтось сховати і так далі, потрібно його переводити. Тобто його перевели на 10 тисяч гривень. І того получается, якщо 10 плюс 8 – 18. Але у нього був середній заробіток 16, як ми порахували. І зараз згідно нового закону буде він отримувати максимум 16, і те, якщо він буде працювати. Так, да, я не помиляюся?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, почекайте.

ЗИМІН А.О. Тому що він буде отримувати середній заробіток, не вище.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, почекайте. Що значить, почекайте, не спішіть. Ви казали, що ми тут щось погано розуміємо, ви нам все поясните. Все, що ви пояснили, я нічого не зрозумів.

Давайте ще раз. Є регрес якийсь. Скільки йому цього регресу? Розберемо конкретний випадок. Скільки йому років?

ЗИМІН А.О. Знову ж таки на пенсії він або не на пенсії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вас запитую.

ЗИМІН А.О. Якщо людина продовжує працювати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви моє питання чули? Скільки йому років?

ЗИМІН А.О. На пенсії можна працювати. Пенсія є по інвалідності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Повторюю третій раз. Я навів приклади: шахтарю 50 років, у нього є часткова втрата працездатності, III група інвалідності, він отримує регрес. І далі ми цей кейс розбирали. Я чітко окреслив всі його параметри, описав цього шахтаря. Тепер прошу від вас, ми зараз розберемо якусь ситуацію з якимось шахтарем. Припустимо, йому стільки-то років. Скільки йому років?

_____ . Дайте свою ситуацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте свої параметри, і ми розберемо цю ситуацію. Йому 40 років, 50, 60, 70, на вашу думку, для прикладу просто.

ЗИМІН А.О. Наприклад, йому 45 років.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Йому 45 років. Далі, у нього є часткова втрата працездатності.

ЗИМІН А.О. Він працює, у нього... призначили йому регрес. Тобто він отримав 16 тисяч гривень. Йому дали групу інвалідності, III групу. Він відповідно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, чекайте, секунду. 16 тисяч гривень – це за що – це зарплата, це пенсія?

ЗИМІН А.О. Зарплата. Був у нього середній заробіток був 16 тисяч гривень. Відповідно...

_____ . *(Не чути)*

ЗИМІН А.О. Ні, ну я ж кажу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нього була середня... Почекайте, у нього була середня зарплата до часткової втрати працездатності.

ЗИМІН А.О. Абсолютно так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Зараз переходимо, у нього у 2024 році зарплата була середня 16, відбулася втрата і у 2025 році у нього вже пенсія є зараз.

ЗИМІН А.О. Да, він отримує пенсію по інвалідності. III групу йому надали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки це приблизно?

ЗИМІН А.О. III група, 50 відсотків від середнього заробітку. Ми підводимо до 8 тисяч гривень, що він отримає.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Ні, це 50 відсотків. Ні, ні, це 50...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, секунду. Включіть мікрофон, будь ласка.

ЖОЛНОВИЧ О.І. 50 відсотків – це не втрата заробітку, 50 відсотків – це втрата працездатності. Щоби отримати III групу, треба мати 50 відсотків втрати працездатності. І тому регрес, який йому будуть вираховувати, а регрес вираховують у відсотках до втрати працездатності, становитиме 50 відсотків його зарплати. І цей регрес ніяк не змінюється. Ви зараз описали модель регресу, і він як виплачується, так і виплачується. Тепер далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто станом на сьогодні, якщо стається таке, що він втрачає, то станом на сьогодні він не отримає свою зарплату, яку отримував в 2024 році...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Та ні, отримує...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Це, якщо він працює. Бо він сказав, що він не працює.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Він не працює, у нього є втрата працездатності, він не може під землею працювати.

ЗИМІН А.О. Абсолютно так. Він не може працювати на тій посаді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому у 2024 році він працює під землею, у 2025 році не працює, відповідно у нього регрес, це 50 відсотків від 16 тисяч – це 8 тисяч. Сьогодні воно так працює. Сьогодні, ніяких законів ми сьогодні тут не обговорюємо, зараз все так працює. І окрім цього у нього є ще, йому скільки років, ви казали, 45?

ЗИМІН А.О. Йому 45, його перевели на поверхню, наприклад,...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пенсії у нього якоїсь ще немає.

ЗИМІН А.О. І 10 тисяч він отримує, наприклад, 10 тисяч, те, що ви казали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зарплату ще.

ЗИМІН А.О. Да, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Раз він працює на поверхні.

ЗИМІН А.О. На поверхні, 10 тисяч..

ГОЛОВУЮЧИЙ. 10 тисяч у нього є ще зарплата.

Окей. Що для нього поміняється тоді з прийняттям цього закону, на вашу думку, що для у нього поміняється?

ЗИМІН А.О. А на думку, регрес буде вже... пенсія, вибачаюсь, пенсія буде не більше середнього заробітку за умови, якщо він працює, а якщо він не працює, то його ж треба переводити на центр зайнятості, там, тобто це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, почекайте, ще раз.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, хтось один. Давайте, хтось один, так не можна перекрикувати один одного...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Я не регресникам, я хочу роз'яснити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не треба перекрикувати один одного.
Скільки у нього буде в грошах пенсія?

ЗИМІН А.О. 16 взагалі буде. Максимальна сума буде 16 тисяч.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Це ця правка, яку ми з вами ухвалили. Прийняли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ви хочете сказати, що, якщо раніше у нього було 8 як регрес і 10 як зарплата – 18, то по новому закону він сукупно не зможе отримувати більше, аніж у нього була середня заробітна плата колись раніше, тобто він не зможе отримувати більше ніж 16 тисяч гривень. І у підсумку отримується, що він втратить на 2 тисячі гривень у місяць.

ЗИМІН А.О. Да. Це по даному випадку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отримував до вступу до закону 18, а після 16. Така версія є.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку. Тепер ви скажіть свою версію, на вашу думку, як воно буде працювати?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Це трошки змішані поняття. В даному конкретному... конкретний випадок. 50 відсотків втрати працездатності йому порахували регрес і він його отримує довічно, і нічого тут взагалі не змінюється. Пенсію по інвалідності йому вирахували, і вони йому її платять, і він отримує її на строк призначення цієї пенсії, і в даному випадку та заробітна плата, яка була...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Була 10 тисяч на поверхні.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Перевели, да, то так і буде, він її теж буде отримувати. Питання в тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто він так і буде отримувати 8 плюс 10.

ЖОЛНОВИЧ О.І. 8, 10 і ще 8. Це скільки там йому пенсії нарахуємо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, у нас, оскільки в нього є зарплата, то, мабуть, пенсії не буде ще.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Буде, аякже. От в тому то справа, що сьогодні всі все отримують, і так і хочуть. Буде пенсія по інвалідності, бо регрес і буде зарплата.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте.

ЖОЛНОВИЧ О.І. І все так і буде, ви так хочете, так і буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте. Чоловік наводив приклад, що зараз є просто 8 плюс 10.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Ні. І пенсія зараз є. Правильно?

ЗИМІН А.О. Пенсія 50 відсотків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 50 відсотків – це регрес.

ЖОЛНОВИЧ О.І. І те, і те, задвоєння, аякже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І те, і те 50 відсотків.

ЖОЛНОВИЧ О.І. І те 50 відсотків, і те.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто якщо він працює сьогодні на поверхні, то він отримує 8 як регрес, 8 як пенсію і 10 як зарплату...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Ні, пенсію меншу отримує.

ЗИМІН А.О. 8, я маю на увазі, що він отримує пенсію. Значить, ніякого регресу він не отримує, він отримує пенсію і отримує... начисляються кошти від заробітної плати. Все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді в нього є три платежі сьогодні?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Три.

ЗИМІН А.О. Ну, навіщо ми?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Як два?

_____ . Два.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Людина, яка отримала..,

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Людина, яка отримала три, давайте будемо чесні, людина, яка отримала травму на виробництві, отримує регрес, який вираховується у відсотках від втрати працездатності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

ЖОЛНОВИЧ О.І. І якщо той відсоток перевищує 50, тобто якщо йому присвоюється група інвалідності, додатково додається пенсія по інвалідності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки вона приблизно може бути?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Вона може бути різна. Вона вираховується від його заробітку. Але вона становить 40 відсотків від того, що обраховано. По-різному, 8 тисяч – цілком можливо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, 8 тисяч – це регрес був.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Пенсія буде трохи менша

ГОЛОВУЮЧИЙ. 6 тисяч?

ЖОЛНОВИЧ О.І. 40 відсотків буде. Значить, буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, регрес... Саша, ти або сядь, а ти уже в дверях сидиш і щось...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Да, у даному випадку буде менше. У даному випадку буде 5 тисяч приблизно пенсія по інвалідності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, тоді якщо він отримав інвалідність III групи...

ЖОЛНОВИЧ О.І. III групи – 50 відсотків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідно у нього 5 тисяч пенсія по інвалідності, 8 тисяч регрес і 10 тисяч зарплата на поверхні.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Така у нього ситуація сьогодні. В разі прийняття закону з липня 2026 року що для нього зміниться? Йому 45 років. Що для нього зміниться?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Для нього, ми вже вирішили, що нічого не зміниться. Бо якщо йому, в нього, якщо строкова інвалідність, тобто, наприклад, несильне там пошкодження на 2 роки, він приходить і, припускаємо, підтверджує, що це пошкодження в нього є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, підтверджувати він і зараз має, це нічого не міняється.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Нічого не міняється. Але... Дійсно, є, продовжується, там нічого кращого не стало. То тоді в даному випадку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вступає в силу наша правка....

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якою ми говоримо, що ті 6 тисяч осіб, які мають строкову пенсію чи строкову інвалідність, чи строкову втрату працездатності, для них автоматично продовжують діяти всі ті норми, які діяли до прийняття цього закону.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ми подаємо цю правку, неважливо, що там закон пише про майбутнє, для тих 6 тисяч автоматично все, що було сьогодні, все діє на майбутнє. Тільки що єдине, що залишається, коли він

через 2 роки прийде, то треба, щоб йому підтвердили те, що в нього є втрата працездатності.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це і сьогодні треба робити, ви це знаєте.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрій Михайлович, пишуть люди: Герус – респект. Дивляться зараз в прямому ефірі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Головне, щоб ми проблему вирішили. Якщо вирішимо, то нам всім респект. Якщо вирішимо. А якщо не вирішимо, то нікому не респект.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є різні думки, хтось пише дурдом, хтось пише...
Прощу, Анатолій Вячеславович тоді.

КОСТЮХ А.В. Оксана Іванівна, добрий день.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна до вас питання маленьке? Ви як не шахтар, як з Закарпаття, ви зрозуміли, про що ми говорили, бачите це як вирішення проблеми, зі сторони погляд?

КОСТЮХ А.В. Я не є... Скажу так, я не є профільним сто відсотків експертом, я не є в профільному комітеті. Ми пробуємо розібратися, і для мене як для закарпатця буде ще цікавий один аспект.

Я не буду прямо відповідати на це запитання, тому що воно провокуюче.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ні, не провокуюче.

КОСТЮХ А.В. Я знаю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто погляд зі сторони.

КОСТЮХ А.В. Я знаю, як працюють журналісти, я давати відповіді не буду. Я вже дав відповідь по зовсім іншому, но журналісти перекрутили і вигадали собі. Одному виданню дебільному вітання.

Оксана Іванівна, дивіться, у мене дуже коротке запитання – два і одне трошечки довше. Я дуже швидко постараюся.

Перше. На скільки збільшаться виплати бюджету у 2026 році? Давайте так, в 2027-му, тому що це буде... оці зміни на скільки вони збільшують виплату бюджету? Це перше питання.

І тут друге відразу коротке, і після нього, як ви відповісте, я дам ще одне питання. Яка кількість осіб без соціальних виплат зараз в Україні? Ну, тобто от ми говоримо про особи, які отримують виплати, так, але це ж за чийсь бал.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Да. Ну давайте по... Дякую за запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідальна позиція народного депутата.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так, так. Дуже відповідальна. Дуже дякую за це запитання.

Щоб ви зрозуміли, сьогодні оцей ЄСВ, який ми з вами ділимо, єдиний соціальний внесок, сплачують 10, 5 мільйона людей, 10,5 мільйона. Але ми повинні пам'ятати, що частина цих людей вже на бюджеті, так, як за нас з вами сплачують ЄСВ, але ми його, по суті, не генеруємо. Я вважаю, ми

його теж розподіляємо, бо генерують такий відсоток тільки ті люди, які працюють в бізнесі, тобто які створюють якийсь певний ресурс. І таких людей, які є приватним сектором і сплачують ЄСВ, сьогодні, якщо я не помиляюся, 5 тисяч. Так? Ну, трошки більше, беремо 6 грубо, но не більше 6 тисяч.

Отже, ті люди...

_____ . Мільйонів.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Мільйонів, сорі, так. Ті люди, які сплачують ЄСВ і не розподіляють його з інших державних ресурсів, їх всього є 6 мільйонів.

Тепер по видатках, у нас на системі ЄСВ сьогодні функціонує 11 мільйонів пенсіонерів, півтора мільйона осіб з інвалідністю, я не пам'ятаю...

(Загальна дискусія)

Ні, ні, ні, це страхові кошти. Я не пам'ятаю, скільки потерпілих.

_____ . 152 тисячі.

ЖОЛНОВИЧ О.І. 152 тисячі потерпілих.

_____ . І 4 тисячі утриманців.

ЖОЛНОВИЧ О.І. І от, і утриманців. А ще виплата по лікарняних, по тимчасовій непрацездатності, вона періодична. Ми заплатили в цьому році, якщо я не помиляюсь, 37 мільйонів, але я в людях сказати не можу. І... зараз, що ще тут можна назвати. По втраті годувальника. Там десь 2,5 мільйона, да?

_____ . Приблизно така цифра.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Десь 2,5 мільйона.

Тому, чесно, три пенсії, звісно, це класно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут не три пенсії, тут дві пенсії і зарплата.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Чи три виплати. Це, звісно, класно. Але хтось має за це задонатити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хтось має це... *(Не чути)*

КОСТЮХ А.В. І в мене третє питання. Пам'ятаєте, свого часу, можливо, ходили такі новини, я зараз буду говорити гіпотетично. Є одна етнічна група, якій, коли почались великі виплати на народження другої і третьої дитини, то...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Збільшилась...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народжуваність.

КОСТЮХ А.В. Да, це ми говоримо зараз гіпотетично. Я не хочу нікого образити, тому що, там, набіжать різні захисники, одне, друге, третє. От завжди, коли робиться щось нове, або змінюється, завжди знаходиться якась така шпаринка. І от в мене зараз питання: чи є врахування цього, щоб не було такої шпаринки, щоб якась, гіпотетично, умовно, соціальна, етнічна група почала ламати людей під дією наркотичних засобів, і потім привозити їх і показувати, що в нас із п'яти осіб з інвалідністю появилoся, наприклад, не знаю, там, ну, 50 тисяч? А всі вони працюють, наприклад, в комунальній сфері. І чи це реально?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Саме так. Дякую вам...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрію Михайловичу, дозвольте? Зараз одна шахта "Білицька", профільний заступник міністра тут знаходиться: гірничорятувальна служба виїхала на ліквідацію аварії, люди під землею, знеструмлена шахта. Може, ми відпустимо профільного заступника міністра?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вам потрібно йти? У вас горяще питання? *(Загальна дискусія)*

Зрозуміло. Прошу, відповідь на питання.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дивіться, так, є ризики, але саме тому ми намагаємося дуже чітко розвести опитування, в тому числі, щоб не було задвоєнь, затроєнь, різних виплат, тобто, який ризик ми покриваємо. Ризик фізичної інвалідності покривається тим, що може компенсувати фізичну втрату: ліки, ДЗРи, соцпослуги. Ризик втрати заробітку покривається компенсацією втрати заробітку. Тому алгоритм, який є визначений в законі, набагато справедливіший з точки зору розподілу соціального ресурсу, і набагато менше можна в ньому буде застосувати маніпуляцій. Тому що ми, якщо, наприклад, є часткова втрата працездатності, а це часткова втрата працездатності, як сьогодні в народі кажуть, так звана робоча група, вона і сьогодні передбачає необхідність працювати. В даному випадку ми прив'язуємося до тих втрат, які є об'єктивними.

КОСТЮХ А.В. Це юридичні норми, я їх розумію. Тут більше, можливо, було, знаєте, таке вам питання на майбутнє пропрацювати із своєю сферою, соціальними працівниками, які визначатимуть і бачитимуть, наприклад, кількість збільшення таких випадків, чи більше і далі вже на них...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так, цифровізація. Точно, що не будуть спалахи реагувати.

КОСТЮХ А.В. ... і далі вже на них реагувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи є запобіжники.

КОСТЮХ А.В. І чи є запобіжники, тому що, на жаль...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Цифровізація. Єдина система, яка дозволить нам вносити брудні дані, тобто первинні дані про людину і систематично їх алгоритмом обробляти. Це унеможливить отакий прямо сильний ... *(Не чути)* або його дуже різко буде видно. Це завжди буде якась точка, якісь одні люди, які це починають робити, якась одна місцевість.

Тому я сподіваюсь, що ми завдяки цифровим інструментам зможемо на це відреагувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей.

У вас ще додати? Прошу.

_____. Да-да. Оксана Іванівна, я хочу сказати, що Спільний представницький орган репрезентативних профспілок України напрацювали пропозиції і в понеділок зустрічались з вашою заступницею, і сьогодні о 9 годині зустрічались.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так.

_____. І там, ви знаєте, що є і деякі моменти, значить...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Є порозуміння у нас, так.

_____. Да, є порозуміння, є непорозуміння, є доопрацювання. І тому хочу сказати, що це дуже важливо: на тому етапі, от який він є, ми не можемо погодити в тому вигляді, в якому він є, цей законопроект. Й інша думка інших профспілок аналогічна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але сьогодні ви ще дві правки погодили.

_____. Да-да. Є звернення офіційне спільного представництва органа до Комітету Верховної Ради з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Здесь все прописано, я не буду повторювати, казали, і частково вже вирішується.

Є ще наработки, отут на 7 мілким шрифтом є пропозиції, які би хотіли, щоб врахувати, або щоб поробила комісія, можливо до спільного якогось. Але сподіваємося, що от ми разом, і дякуємо вам, що ви йдете на контакт, що отака нарада є і що ми можемо поспілкуватися.

Є там – у разі смерті, є зменшення, опять же є турбота, що буде зменшено, але ж треба це з'ясувати і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Треба розібратися.

_____. Да, розібратися, абсолютно так. Але у тому вигляді не можемо, но треба пропрацювати. Якщо не буде там звужень соціальних гарантій, ми згодні, що треба зміни робити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дивіться, і ми ж той кейс, який ви наводили, там що шахтарю 45 років, у нього була 16 тисяч, потім стало: 5 – пенсія, 8 – регрес, 10 – зарплата на поверхні. От ми домовилися, що ми вносимо правку, що він при переході, він усе так само працює і він нічого не втрачає. Це для

тих, в кого строкова втрата працездатності, щоб для нього нічого не змінилося в гіршу сторону, щоб він міг так само.

Для тих, у кого безстрокова втрата працездатності, для них апріорі, автоматично нічого не змінюється. І для тих, хто на пенсії, для них теж закон усе продовжує, бо вони вже вийшли, їм там поза шістдесят – скільки в нас?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Та навіть якщо 45, спеціальна пенсія...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, якщо у них є пенсія, то...

Максим Миколайович, що ви думаєте з цього приводу? Ваша думка теж така новаторська зі сторони просто... Чи ми тут знаходимо порозуміння?

ХЛАПУК М.М. Дозвольте я. Перш за все дякую, що ми трошки розширюємо сферу відповідальності комітету, оскільки енергетика – це перш за все люди і турбота про людей, вона важлива.

Друге, я вдячний пані міністерці за те, що ви прийшли на наш комітет і виділили вже більше ніж годину. На жаль, я не можу сказати про нашого профільного міністра, щоб він так багато уваги приділяв нашому комітету, і це теж пояснює певні пріоритети в роботі з депутатським корпусом. Пан заступник, хоча не всі профільні.

Друге питання. Стосовно людей будь-які реформи потрібно робити дуже обережно, особливо ті реформи, які стосуються людських доль. Мій колега Андрій Кіт зазначав, що мажоритарники завжди ближче до людей. Дуже легко тут сидіти в кабінетах, приймати якісь рішення на папері, а люди потім або отримують одну суму, або іншу суму, і думають, за що купити ліки. Для того, щоб потрапити в аптеку, мало одного пандусу до цієї аптеки, треба ще і мати можливість купити ці ліки. В будь-якому випадку я вдячний за вашу роботу, тому що та ситуація з пільгами, з хаосом в цій системі вона неприпустима. Як мінімум тому, що вона допускає зловживання, коли ці

пільги отримують ті особи, які на них однозначно не мають жодного права і морального в тому числі.

_____. Прокурори.

ХЛАПУК М.М. Так, прокурори. Ми ж знаємо, з чого це все почалося.

І ще одне питання. Ваш законопроект він важливий для періоду повоєнного відновлення, оскільки це буде не тільки відновлення зруйнованих будинків, але і відновлення зруйнованих доль. Реінтеграція, гідне ставлення до наших воїнів, які зараз втрачають і життя, і здоров'я на лінії фронту. І ми як суспільство повинні зробити все можливе, щоб вони отримали не тільки гідне ставлення до себе, а і належне, і достатнє з точки зору фінансового забезпечення держави, платників податків.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

І знаєте, Нововолинськ таке є шахтарське місто. Там було десять шахт, зараз там по суті півтори працює. Ми хочемо в лікарні допомогти їм зробити реабілітаційне відділення. Воно, звичайно, більш медичне питання і військових буде стосуватися, але це реабілітаційне відділення може так само допоможе комусь пройти реабілітацію і оцю шкоду для здоров'я якимось мінімізувати для того, щоб можна було жити повноцінним життям. Того, мені здається, що тут потрібно розуміти ту проблему, яка в нас є і через війну, і загалом всю ситуацію, яка в нас склалася, і треба з усіх сторін дивитися на цю проблему, як і Анатолій Вячеславович зазначав, що це все чийсь ресурси, платників податків, і в нас є сьогодні якби дефіцит, і нам треба дуже відповідально їх витратити, бо ми розуміємо, що є потреби армії і фронту і це пріоритет. Має бути відповідальність.

З другої сторони, треба розуміти проблеми людей і для них не погіршувати умови. Якщо є якісь страхи, ми ж відверто говоримо, ми

відверто запросили, я навіть пані міністерку не запрошував, тому що я знаю, що там профільний заступник Дарина Марчак вела це питання. Але вони кажуть, ні, до вас прийде сама міністр Оксана Іванівна. Не ховається, приходить, з профспілками спілкується, дає відповідь на питання. Це вже заслуговує принаймні на довіру. Тому що якщо там щось приховано, не так і хочеться щось когось обманути, то бувають тоді спроби уникнути зустрічей і відвертих розмов. А якщо все по-чесному, тоді все по-чесному, і це піднімає довіру.

Тому я вдячний, що ми сьогодні зафіксували, що ми... ви піднімали, по-моєму, Михайло Якович, це питання, що, можливо, виплати припиняться. Додати, що ніякі виплати не припиняються, і з моменту прийняття цього закону вони продовжуються, так, як вони були. Друге, думаю, це буде в значній мірі стосуватися шахтарів, що ті, в кого є строкова або III група, або строкова втрата, часткова втрата працездатності, то для них виплати і система виплат залишається такою самою як вона є і сьогодні. Тобто щоб вони не хвилювалися, що вони втратять регрес чи вони щось втратять. Це ми прямо пропишемо зрозумілою окремою правкою, яку ми листом спрямуємо на комітет, щоб там було чітко це зрозуміло, і всі її однозначно читали, і всі її однозначно розуміли, і однаково розуміли.

Якщо є ще якісь запитання чи якісь ще коментарі, то прошу.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрію Михайловичу, дивіться, дякую, що ви організували це засідання. В нас була можливість задати питання, висловити свої сумніви. Я хочу сказати, що ясності багато в чому немає, я не сприймаю на довіру зі слів міністерки, тому що це залежить від окремих депутатів з соціального комітету профільного, інших відомств...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми з ними попрацюємо.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. ...взаємодії з іншими законами. А щоб взяли ще до уваги, що будуть багато питань регулюватися в зв'язку з дією внутрішніх нормативних актів. Частина буде ліквідована в зв'язку... анульована в зв'язку з прийняттям цього закону, бо будуть внесені зміни до багатьох законів діючих, і в нас тут теж нема ясності. Нам тут зрозуміло, що будуть намагатися зекономити. Нам вже зрозуміло, що частина людей втратить пенсійні виплати, тут уже зрозуміло. Я не отримав відповіді, як люди будуть працевлаштовані в сільській місцевості, де вони будуть працевлаштовані. Мені незрозуміло, чи буде державна програма на допомогу роботодавцям, щоб створити для цих інвалідів робочі місця. Можливість працювати в офісі, чи ця людина зможе піднятися на п'ятий поверх, якщо офіс знаходиться на п'ятому поверсі, немає ні пандусів. Вони орендують в якомусь житловому будинку на п'ятому поверсі кімнату, якась компанія, яка захоче прийняти на роботу людину з інвалідністю, чи держава буде надавати таку допомогу. Питань дуже багато як у мене, дуже багато питань у людей, вони хвилюються, і в мене все ж таки є сумнів. Як ми можемо, Андрію Михайловичу, зараз внести правки, коли там є терміни, є порядок? Ми будемо як би учасниками цих порушень Регламенту і багатьох інших речей.

Тому, Оксана Іванівна, закликаю вас, давайте подумаємо, як вийти з такої колізії. Я пропонував відкликати законопроект, ви сказали, що ні, час згаємо, давайте шукати рішення, спілкуватись з Офісом Президента, Кабінетом Міністрів, не брати на себе пряму відповідальність міністерством, тому що не все у ваших силах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Щоб яось, по-перше, на позитивній ноті закінчити, по-друге, ми запросили профільного заступника міністра енергетики, а слово так і не надали, він скромно сидить, тому слово треба надати.

І в мене таке питання. Ви теж цей закон читаєте, щоб подивитися на нього з точки зору шахтарів, в тому числі працівників державних вугільних шахт, тому теж, можливо, зафіксувати те, про що ми сьогодні домовилися, що 6 тисяч осіб, у тих, у кого строкове, що для них не зменшуються виплати і ніякі виплати не припиняються. Тому, якщо можна, теж підключіться і скажіть ще два слова, щоб ми на оптимістичній ноті могли завершити.

КОРЗУН А.В. Дякую, Андрій Михайлович. Дякую усім народним депутатам і урядовій стороні.

Дуже така цікава, продуктивна була розмова і вона змістовна. Ми, безумовно, підтримуємо те, що зміни потрібні, я не буду повторюватись, але щоб ми не випустили буквально якісь нюанси, які зашкодять тим людям, які постраждали на виробництві, тим більше, що це не з їх вини відбулося. Та яка різниця. Тобто ми підтримуємо, але з урахуванням всіх зауважень сьогодні висловлених і, можливо, ще які будуть в подальшому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Тоді дякую всім за участь в засіданні комітету. Засідання комітету оголошую закритим і далі будемо продовжувати ще роботу в тому числі і з Комітетом соціальної політики, і з депутатами. Вам спасибі. Всім дякую. До побачення.